JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Zaturdag, 30 October. N°. 87.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs der half jaar voor *Batavia*.................... f 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*........ „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*................ „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 24sten Augustus 1858, no. 68, zijn de na te noemen personen, die zich bij de, in November 1857 en Februarij 1858, plaats gehad hebbende krijgsbedrijven op het eiland Ceram hebben onderscheiden.

Benoemd:

tot ridders der vierde klasse van de militaire Willems-orde: de gouverneur der Moluksche eilanden jkhr. *C. F. Goldman,*
de thans met verlof in Nederland aanwezige luitenant-kolonel *J. C. H. J. de Veer,*
de eerste luitenant *W. van Leijden* en *C. B. H. van Deutekom.*
de sergeant *J. F. Goldman,* van het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië, en
de officier van gezondheid der derde klasse bij de millitaire geneeskundige dienst aldaar *W. S. Cramer.*

Bevorderd:

van ridder der vierde tot ridder der derde klasse van de millitaire Willems-orde, de luitenant-kolonel der infanterie van het leger in Oost-Indië *D. L. de Brabant.*

Terwijl bij dat zelfde Koninklijk besluit is bepaald, dat bij afzonderlijke dagorders, zoo in Nederland als in Nederlandsch-Indië, eervol zullen worden vermeld:
de eerste luitenant. *J. C. Horner,*
de sergeant *A. van Helden,*
de korporaal *E. Aarmans,* en
de fuseliers *J. Bodenveld,* en *J. van Dijk,* allen het wapen der infanterie,
en de korporaal *C. Boers* en de kanonnier der eerste klasse *L. Verbeek,* van het wapen der artillerie bij het leger in Oost-Indië.

Civiel Departement.

Onslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 't lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de hoofdopziener bij 's lands drukkerij *F. Muller.*

Verleend:

een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ambtenaar op wachtgeld J. C. W. baron *van Heeckeren tot Walien,* laatst assistent-resident van Tebing Tingi (Palembang).

Benoemd:

tot tijdelijk hoofdcommies bij de directie der cultures, de eerste commies bij de directie der producten en civiele magazijnen *J. M. C. Degent.*

Bevorderd:

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN CULTURES.

tot controleurs der eerste klasse, de controleurs der tweede klasse *C. W. P. A. van Spall* en *W. K. F. Valck Palm.*
tot controleurs der tweede klasse, de controleurs der derde klasse *R. F. Woesthoff, A. J. L. de Witte van Haemstede* en *R. K. van Olden.*

Schutterijen, enz.

Vergunning verleend:

tot het blijven dragen van den activiteits uniform aan den, op zijn verzoek, eervol ontslagen kapitein bij de Bataviasche schutterij *H. C. Cramerus* en aan den op zijn verzoek eervol ontslagen eersten luitenant van het corps papangers, Mooren en Bengalezen te Batavia *J. M. Knaud.*

Militair Departement.

Geplaatst:

bij het garnizoen te Soerabaija, de adjunct-paardenarts *R. G. Roberton.*

Marine Departement.

Benoemd:

tot havenmeester te Macasser *A. van Kerkwijk,* thans tijdelijk met de waarneming dier betrekking belast.

Bekendmaking.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Dingsdag, den 9den November aanstaande, des morgens te 9 uren, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den *Adjudant van dienst.*

BUITENZORG, den 27 *October* 1858.

De Kapitein-Adjudant
R. F. DE SEIJFF.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van November.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in November, den 9den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag, den 8sten November aanstaande:
a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door den resident van Soerabaija, op Dingsdag den 16den November 1858, des voormiddags te 10 uren, op het residentiekantoor aldaar, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), eene uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer, van Rembang naar Banda, van eene barkas, lang over steven 12.577 ned. el; wijd, binnen de huid, 3.767 ned. el; diep tot op den bovenkant van het berghout, 1.57 ned. el, en van den daarbij behoorenden inventaris.

De resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat, ingevolge gouvernements besluit dd. 13 October 1858 no. 19, op Woensdag den 17den November a. s., des voormiddags te tien uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, staatsblad 1829 no. 67, ten zijnen kantore zal worden uitbesteed, de levering van eenige materialen en gereedschappen, in 's lands pakhuizen te Batavia.

VENDUTIEN.

Op Maandag, 1 November, aan den kleinen Boom, door *Buijs, Jacobsen & Co.*

Op Dingsdag, den 2 November, op 's lands werf, door *John Pryce & Co.*

en

Op het Plein der Javasche Bank, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Donderdag, den 4den November, voor het commissiehuis van *Cassalette en co.*

en

Op het Heemradenplein, door *John Pryce en co.*

Op Vrijdag, den 5den November, voor het commissiehuis van *Gebrs. Roselje en co.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 27 tot en met den 30 October 1858.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Thomasset, v. Samarang.— J. Niedfeld, v. de Reede. — B. J. Deurholt v. Idem. — G. T. Bus, v. Idem.

HOTEL WILLEM II. De Haan, van Onrust.—D. Lammers, v. Serang.

JAVA-HOTEL. J. H. Walter, v. Singapore. — C. Hohorst, v. Sydney — L. W. G. Wolff, v. Rio de Janeiro.

Vertrekkende Personen.

De 1ste luit. *C. T. van Eugen.*

Advertentiën.

Getrouwd.
O. M. ROBERTS VAN SON
met
MARIE SCHADEE
ROTTERDAM, 2 *September* 1858.
Eenige kennisgave. (3146)

Getrouwd.
CONSTANT GERARD HEIJLIGERS
Kapitein der Infanterie
met
MINETTA MARIA CROES.
SAMARANG den 16 October 1858.
Eenige kennisgave. (3133)

Getrouwd:
JOHAN EDUARD THOMAS
met
EMMA HELENA SUSANNA POELMAN.
BATAVIA, *den 25sten October* 1858. (3149)

Bevallen van een' ZOON, *C. G. E. Lens, Bischoff.*
SAMARANG 5 *October* 1858. (3150)

Bevallen van eene DOCHTER *J. K. Eekhout, Janzen.*
TJILATJAP, 19 *October* 1858. (3185)

Bevallen van een' ZOON, *A. van der Zweep,* geb. *Doornik.*
OLEAN, *den* 20 *October* 1858. (3179)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, de geliefde echtgenoote van
H. CALICHER.
BUITENZONG, *den 22sten October* 1858. (3172)

Bevallen van eene DOCHTER, *L. S. Goteling Vinnis,* geboren *Cluwen.*
BATAVIA, 24 October 1858.
Eenige kennisgave. (3134)

Bevallen van een' ZOON, *H. E. Immink, van Battam.*
BUITENZORG, *den* 24 *October* 1858. (3143)

Heden overleed, na een smartelijk lijden, onze jongste zoon *George Eduard Gerard.*
PLOEMBAN 13 October 1858.
J. J. C. HENCKEL.
J. P. T. HENCKEL,
Gallas
(3135)

Heden overleed ons geliefd jongste DOCHTERTJE *Elisabeth, Petronella, Johanna.* ruim dertien maanden oud.
K. W. VAN DER WEIDE,
J. P. VAN DER WEIDE.
Rouffaer.
SOERABAIJA, 22 *Oct.* 1858. (3181)
Eenige Kennisgave.

De misdaad der ouders zal bezocht worden aan de kinderen tot in het derde en vierde lid!

EENE GESCHIEDKUNDIGE NOVELLE.

Maar de eene dag ging voorbij na den anderen, de rozen en vergeet-mij-nietjes aan *Maria's* venster begonnen te verwelken, en hoe deze ook verlangde, de redding kwam niet opdagen. Het gevaar nam intusschen toe, de omtrek wemelde van vijandelijke soldaten, *Essex'* komst werd dagelijks te gemoet gezien en met hem verwachtte men eene bloedige beslissing.

Zoo waren zes dagen voorbijgespoed, toen *Maria* werktuigelijk naar het venster trad; doch zie! eene vaas was gebroken, de bloemen waren verdwenen en in hare plaats lag de met bloed bevlekte steen van het schavot. Hoe akelig dit ook ware, het vervulde *Maria* met eene zoete hoop, en dankbaar vouwde zij de handen te zamen en sloeg het vrome oog naar boven.

Toen de avond begon te vallen, werd aan de deur van het huis geklopt en eene zachte stem noemde haar naam. Op *Maria's* verzoek werd de deur geopend en *La Rose* trad in hare kamer. Schuchter vraagde hij: »*Maria,* wat verlangt gij van mij?"

Maria viel hem te voet, omstrengelde zijne knieën en zeide snikkend: »Ik wil u herinneren aan uwe belofte, die gij welligt reeds lang vergeten zijt. Heugt het u nog, dat gij mij zeidet, dat gij mij zoudt helpen, al verlieten mij ook alle menschen, en dat geen offer u te zwaar zou zijn?"

»Ik herinner mij die belofte en ben bereid haar te vervullen."

»O! dan bid, bezweer ik u, red de koningin."

Eene lijkkleur overtoog het reeds bleeke gelaat van *Ravaillac's* zoon, eene zenuwachtige rilling deed zijn geheele ligchaam sidderen: »*Maria!* wat verlangt gij?" riep hij ontzet, »zij is de dochter van *Maria de Medicis,* laat haar aan Gods regtvaardig oordeel over. Gij weet niet...."

»Ik wil, ik mag niets weten", viel *Maria* hem in de rede, »ik weet reeds genoeg, ja, reeds te veel van die vreeselijke geschiedenis; maar zult gij een meineedige worden, gij, de vriend mijner jeugd, de altijd zoo edele *La Rose?*"

»Nimmer!" riep *La Rose,* hevig bewogen, »voor de tranen, die gij eens om mijnentwil stortte, zal ik mijne vijandin redden."

Maria vond geene woorden, om hare dankbaarheid uit te drukken: zij omstrengelde de knieën van haar groothartigen vriend slechts te vaster. Eindelijk vraagde zij, met eene door snikken afgebrokene stem: »wanneer?"

»Nog in dezen nacht" antwoordde *La Rose,* want morgen komt *Essex* en dan is voor de koningin alle hoop op redding verloren. Binnen een uur ben ik terug; maak u intusschen reisvaardig."

Maria hief dankend de armen naar hem op; hij boog zich over haar heen, als wilde hij haar iets influisteren, doch de woorden verstomden op zijne lippen, en bevende, als had hij iets kwaads verrigt, waggelde hij het vertrek uit.

De priester had met angstvallige bezorgdheid alles tot eene spoedige vlugt voorbereid, zoodat de koningin reisvaardig was. De brave grijsaard liet het zich niet ontzeggen, zijne vorstin tot op het laatste oogenblik bij te staan; ook op dezen togt zou hij haar vergezellen.

Eindelijk sloeg het beslissende uur. *La Rose* trad binnen, het dochtertje werd aan de armen der schier wanhopige moeder ontnomen en de vlugtelingen verlieten het huis. De straten waren eenzaam en doodsch: af en toe naderde wel eenig verdacht gespuis en sloop dreigend om hen heen, maar zoodra ontwaarde het *La Rose* niet, of het week met ontzag terug. De poorten werden, op een teeken van *La Rose,* door de wacht geopend en weldra was men buiten de stad en in het open veld. *Maria* haalde diep adem en de priester vouwde dankbaar de handen; de koningin gevoelde echter geene vreugde; bij haar zieleleed paarden zich nog de smarten des ligchaams. Het was pas de achttiende dag na hare bevalling en haar ligchaam had zich

Ons eenigst kind *Susanna Margaretha Cornelia*, werd ons heden door den dood ontrukt.

W. A. JELLINGHAUS.
(3140) M. W. JELLINGHAUS, *Perié*.
SITOBONDO BEZOEKIE 17 *October* 1858.

Overleden ten huize van Mevrouw **Van Nooten**, Gang Scott, Jufvrouw *Maria Eaton*, in den jeudigen ouderdom van 18 jaren.
BATAVIA, 26 *October* 1858.
Eenige kennisgave. (3162)

VENDUTIE.

Op den 1sten November 1858,
zal voor rekening van de Ondergeteekenden Vendutie worden gehouden, in het Entrepôt aan de Kleine Boom, van de tot nog toe geborgene goederen, uit het gestrande schip *Nicolas Cezard*, bestaande in:

circa 125 picols Paarlemoer Schelpen.
„ 600 „ Manilla hennip, gedroogd en op nieuw verpakt.
„ 500 „ Gom Kopal.

Een partij Sapanhout,

Waterleggers, eenig **Bladkoper** en **koperen Bouten, Dekplanken, Masten, Ra's, Wants**, diverse **Klokken**, een compleet **Stuurrad Davids**, enz.
(5163) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

VENDUTIE

Dingsdag, 2 November 1858,
à 2 pCt. Vendusalaris,
op het plein der Javasche Bank,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN *&* Co.,
van **175** fraaije en groote

BIMANEZEN,

waaronder verscheidene spannen. (3157)

VENDUTIE

op Dingsdag den 2den November 1858.
Op 's Lands Werf
door **JOHN PRYCE** *&* **Co.**
van diverse afgekeurde scheepsgoederen, waaronder:

3318 NED. PONDEN OUD ROODHUIDKOPER

Zoomede:
(3158) **8 Sloepen, 4 Jollen en eene Barkas.**

VENDUTIE

Op Donderdag den 4 November,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & Co.,

Van diverse Koopmansgoederen, Provisien en Dranken; een factuur keurige Chinesche goederen, waaronder uitgesneden voorwerpen, van Ivoor, Sandelhout, Perle d'amour en Speksteen; Chin: Zijden en linnen Zakdoeken, Schawls, Waaijers, Fiches, Schaak- en Damspelen.
eene partij
CHINESCHE VLOERMATTEN:
verder:
Lampen, Spiegels, Schilderijen, Pleetwerken, Verwkwasten, Lijnwaden, Modeartikelen, Velours d'Utrecht, enz., enz. en voor Rekening van belanghebbenden
RF $ 471/74 2 kisten inhoudende te zamen
58 ps Inkermania Rayé.
1 ps. 51 el Glang Java
30 Katoenen Tapijten, aangebragt per Metalen Kruis, kapt. Zuurdeeg. (5161)

HOUT-VENDUTIE.

Op Donderdag den 4den November 1858,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & CO.,
à 2 pCt. Vendu-Salaris,
van Zware

DJATTIEHOUTEN BALKEN
en
Chinesche Doodkistplanken.

(3191)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 5den November 1858,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE & Co.

van 50 vaatjes pas aangebragte puike **GRASBOTER**, 20 krandjangs Engelsch **AARDEWERK**, Een factuur prima kwaliteit **PARFUMERIEN**, prachtige **BLOEMPOTTEN** en dito **HANGERS**, met zijde kwasten, en eene partij zeer fraaije **IN CHINA VERVAARDIGDE SCHILDERIJEN** in olieverf, fijn wit **KATOEN** instukken van 54 ellen 7/4 breed, fraaije **BIJOUTERIEN**, Gouden Heeren en Dames **HOROLOGIEN**, divers **PLEETWERK**, fijne Engelsche pennemessen ect.

En voor rekening van belanghebbenden
100 vaten pas aangebragt

AMERIKAANSCH MEEL

gemerkt Roscoe mills (3192)

VERKOOP
van
Parijsche en andere Goederen.

Op Maandag, den 15 November 1858,
zullen de Ondergeteekenden in een der Lokalen van de Javasche Bank, voor Rekening van den Heer *L. Platon*, publiek verkoopen de ondervolgende uit Frankrijk aangebragte goederen, als:

EEN GROOT ASSORTIMENT DIVERSE PROVISIEN IN BLIK.

Cognac op heele en halve pijpen en in kisten.
Roode Wijn op fust en in kisten van 4 dozijn.
Fijne Wijn in kistjes van 4 dozijn, als:
Chateau Lafitte, Chateau Margaux, Chateau la Rose, Chambertin, Hermitage, etc.
Champagne ***Jacquesson & Fils*** in kistjes van 1 dozijn.
Olijf-Olie, diverse **Likeuren, Absinthe, Kirschwasser, Jamaïque Rhum, Chocolade, etc.**

VOORTS:
Witte en georneerde porceleinen
EET- EN THEE-SERVIEZEN,
voor 12, 18, 24 en 36 personen.

Fraaije **Vazen, Flacons, Têtê-à-Têtê's, Corbeilles en Jardinières** op voet, **Reis- en Toilet-Necessaires, Wandelstokken, Zweepen, Wagenlantaarns, Accordeons, Porte-Monnaies, Portefeuilles,**
een compleet

BILLARD,

bijzonder fraai **Speelgoed, Post-papier,**
Groote Spiegels en groote Gravures
in rijk vergulde lijsten,
MEDAILLONS-SCHILDERIJEN,
divers Cristal- en Glaswerk, een factuur Parfumeriën *Societé Hygiénique*, etc.

WIJDERS:

EEN PRACHTIG ASSORTIMENT MODEWA[RE]
bestaande uit:

Zijde, Mousseline en Tarlatane Da[mes] Kleedjes, Zijden Mantilles, Kunstbloe[men] Dames- en Kinderhoeden, Handschoe[nen] Zijden Kousen, Waaijers, Kanten en [...] Fransche **Madapollams** in stukken van 70 [...] bijzonder geschikt voor bedlakens, diverse soort[en] **Pantalons-stof, Heeren** en **Koetsiershoe[den] Bretels, Zijden Dassen, Vestenstof, Manshemden.**

Alle deze goederen zullen voor een ieder te b[ezi]gen zijn, op *Zaturdag en Zondag den 13den en 14 November*, terwijl de monsters der Dranken op vrage te bekomen zijn bij
(5165) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op de Vendutie

door de ondergeteekenden te houden,
in een der Lokalen van de Javasche B[ank]
op Maandag 15 November a. s.,
zullen mede verkocht worden:
à tout prix:

3 PAREN PRACHTIGE SPIEGELS
in rijk vergulde Lijsten.
DIMENSIEN DER GLASEN
204 bij 120 ned. dm.
(5193) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Hout-Vendutie te Cherib[on]

In de loop der volgende maand zullen de ondergeteekenden op publieke veiling verkoopen:
EENE AANZIENLIJKE PARTIJ
DJATTIEHOUTEN BALKE[N]
van groote en kleine dimensiën, afkomstig van Houtaankap-onderneming **GEDONG PANIE**, *Samarang.*
(3180) BLOK *&* RUZETTE.

Ontvangen:
Superieure

KROONLAMPEN,

met 2, 3 en 4 lichten.
Zoomede:
MUUR- EN HANGLAMPEN.
(3147) JOHN PRYCE EN Co.

DUBRAY,

Gang Patjenongan.
Ontvang uit zijne Fabriek nieuw gep[a]tioneerde

PIANO'S;
wordende voor derzelver soliditeit ingestaan.
Hij staat voor deze Piano's voor 10 jaar in, o[mdat] hij zeker is dat zijne instrumenten niet breken [...] nen, en hij, als dit mogt gebeuren eene andere [...] geven zoude. Sedert 8 jaar verkoopt hij zijne P[iano's] op Java, en nog nimmer heeft hij er eenig ong[e]mede gehad; zie daar het bewijs dat hij geven ka[n.]
Piano's gebruikt, te koop en te hu[ur].
Voor reparatie en stemmen per 3 maa[nden] *f* 25,—.
MUZYKINSTRUMENTEN, SNAREN, ETC.
(3097)

De ondergeteekende geeft het geëerde publiek te kennen, dat hij zijne affaire van *Molenvliet* verplaatst heeft naar *Passer-Senin*, en verzoek bij deze wederom des zelfs gunst en recommandatie, belovende eene prompte en civiele bediening.
W. PADDINGER,
(3168) *Mr. Kleermaker.*

---

nog niet van de pijnlijke weën hersteld. Hare zwakte nam ieder oogenblik toe; op de armen van *Maria* en den priester steunende, waggelde zij slechs met moeite voort, en toen de dag begon aan te breken, moest zij zich in het digtste van het woud verschuilen, om van hare vermoeijenis uit te rusten. Schier buiten zich zelve van uitputting strekte zij zich op het gras neer, legde het afgematte hoofd in den schoot harer trouwe *Maria*; doch ook deze rust werd weldra verstoord. Twee personen kwamen den landweg af en zetteden zich in hunne nabijheid neder. De vlugtelingen herkenden in den eenen den valschen knecht des priesters; de andere, een krachtig ineengedrongen man, blijkbaar een varensgast, was alleen aan de koningin bekend: het was de elleudeling, die, bij haar intogt in *Londen*, voor hare oogen den zoo gruwzamen moord had, bedreven. Hoevele jaren er sedert voorbijspoedden, de wreede dierlijke gelaatstrekken, die woeste struikrooversblik, dat ijle rooде hair, waren niet uit haar geheugen gewischt. De beide snoodaards spraken luid, zoodat de vlugtelingen elk woord konden verstaan. Zij sloten eene overeenkomst, om de koningin te vermoorden, voor dat *Essex* in *Exeter* kwam, en dan gezamentlijk het bloedgeld te deelen. Met ingehouden adem luisterden de verscholenen naar het opzet der beide sluipmoordenaars.

Hoe vreeselijk nabij was het gevaar! — een der moordenaars, die zijn mes, welks scherpte hij beproefde, in de hand hield, had als het ware slechts zijn arm in het bosch te steken, om zijn slagtoffer te treffen. In haar angst bespeurde de koningin ter naauwernood, dat *La Rose* stil als een slang naar haar was toegekropen en met zijn ligchaam haar en *Maria* beschutte; de moordenaars moesten eerst *hem* vermoorden, voordat zij de koningin of *Maria* konden naderen Welk eene tegenstrijdigheid lag er in het gemoed van dit raadselachtige wezen; zij wist dat deze mensch haar niet liefhad, haar niet liefhebben kon en toch was hij bereid, zijn leven voor haar ten offer te brengen; ook zij kon hem niet genegen zijn, maar zij was haars ondanks gedwongen, hem als een edel, als een hooger wezen te achten.

De beide moordenaars verwijderden zich eindelijk en, na eenige voorzorgen, stond ook *La Rose* op en wenkte de vlugtelingen om hem te volgen.

Toen de koningin zich met moeite ophief en met gewonde voeten en gebroken krachten voortwaggelde, welde de herinnering aan het verleden bij haar op. Welk een verschil tusschen toen en thans; toen, als zij in het land hare intrede deed, thans nu zij het verlaten zou. Toen traden de zilveren hoeven harer paarden op bloemen en kransen en wandelde zij over kostbaar scharlaken tapijten; toen juichten duizenden en duizenden haar toe; thans werd haar naam slechts met schimp en verachting genoemd; toen baden de vrouwen in de kerk voor het behoud van haar leven en eene ligte ongesteldheid dompelde het geheele la[nd in] droefheid; thans was haar leven vogelvrij verkl[aard] en hare vermoording eene verzoening voor de gruwz[aam]ste misdaad.

De dag brak aan en bragt nieuwe gevaren; het heele land tot aan het zeestrand toe, was met krijgsvolk van *Waller* als overdekt, die de komst den graaf *van Essex* wachtte, om met dezen naar E[xeter] te trekken. Waar de vlugtelingen zich ook kee[rden,] overal ontmoetten zij soldaten van het parlement [en de] koningin was door dit vruchteloos heen en weder [gaan] doodelijk vermoeid; *La Rose* zulks ziende, zeide: [wij] kunnen onmogelijk de plaats bereiken, waar het v[aar]tuig ons toeft, zoolang *Essex* met zijn leger ni[et] voorbij getrokken. Laat ons mitsdien daarop wacht[en.]

Hij had in het bosch eene verlatene hut ge[vonden]

(*Wordt vervolgd.*)

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 1 Novembre 1858.

Troisième représentation du septième mois de l'abonnement.

VAL D'ANDORRE,

Opéra-comique en 3 actes, musique *d'Halevy.*

L'entrée des coulisses pendant les représentations et répétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant.
VAN KINSBERGEN.

(3168)

DEPOT

VAN DEN

JUWELIER P. DE MEIJER, TE 'S HAGE.

Pas ontpakt:

eene prachtige partij **BIJOUTERIEN:** als, **Gouden Bracelletten, Broches, oorknoppen, Demi Parures**, geëmailleerde en met **Cameeën** bezet; voorts **Gouden Eugenies Medaillons, Dames** en **Heeren Flacons, Vingerhoeden, Manilla Sigaren-Pijpjes**, alsmede eene keurige sortering **Verlovings** en **Souvenir ringen** tot inzetting van

NIEUWE GOUD- EN ZILVERWERKEN.

bij W. J. OLLAND.
Horologiemaker op *Noordwijk.* (3186)

Op den 15den November 1858

zal het

LOGEMENT LUSTHUIS KEDOENG BADAK,

Gelegen aan den grooten Postweg, aan den 36sten paal nabij Buitenzorg,

voor het publiek worden geopend.

Dit **Hôtel**, nu onlangs geheel nieuw ingerigt en gemeubileerd, beveelt zich aan door zijne schoone ligging, het uitzigt hebbende op het *Gedé gebergte* en den *Salak.* De rivier, aan wier boorden dit **Lusthuis** gelegen is, verschaft, eene frissche koelte; heerlijke, lommerrijke wandeldreven op een effen terrein, een liefelijk meir, vijver metenen en springende fonteinen veraangenamen het verblijf aldaar, en maken dit oord bijzonder geschikt voor familiën, die eenigen tijd in eene koele luchtstreek wenschen door te brengen.

Zoo spoedig mogelijk, zal er, ten gerieve der loge's **rijtuigen en paarden** worden voorzien, voor kleine uitstapjes naar *Buitenzorg* en in den omtrek.

(3170) J. A. MAY.

On the 15th of November 1858

the splendid

COUNTRY HOUSE OF KEDOENG BADAK,

Situated on the main road to Buitenzorg, at pal 36 will be opened for the public.

This hôtel being newly arranged and furnished to receive lodgers may be highly recommanded not only for his delightful situation and scenery, commanding a view of the lofty mountains of the Gedé and the Salak, but being situated on the banks of a fine river a nice breeze always prevails; fine walks with shade of trees, a small lake, fish ponds and fountains make of this place a lovely spot, and proper for families, who wish to spend some time in a cooler climate.

As soon as possible carriages and horses will be supplied to go to Buitenzorg and the neighbourhood.

(3171) J. A. MAY.

Een onlangs uitgekomen **NEDERLANDER** van fatsoenlijke familie, 27 jaar oud, in de **Hollandsche, Hoogduitsche, Fransche** en **Engelsche Talen** kundig, de correspondenten, met het **Italiaansch Bockhouden** grondig bekend, en ruim 10 jaar in den handel werkzaam geweest zijnde, zag zich gaarne tegen billijke voorwaarden, op een handelskantoor of elders geplaatst.

Adres letters X. Y. Z. bij de Boekhandelaren. DE GROOT, KOLFF & Co. te Samarang. (3175)

EENE JUFVROUW, geëxamineerd in de **Hollandsche, Fransche** en **Hoogduitsche Talen**, benevens al de **bijvakken**, niet onervaren in het **Engelsch**, de beginselen der **Muzijk**, verder alles wat tot eene gesoigneerde éducatie behoort; alsook alle handwerken van nut en smaak, zich gaarne verplaatst als **GOUVERNANTE** bij fatsoenlijke familie.

Brieven franco onder letter L. aan het Postkantoor *Ngawie.* (3176)

WORDT TE KOOP GEVRAAGD

een goed gedresseerd

RIJPAARD,

hoog minstens 4 voet.

Te adresseren bij de Boekhandelaren *Lange & Co.* te Rijswijk. (3149)

Benoodigd ten burele van den

Resident van Bezoekie, een **Klerk**, bekend met de Comptabiliteit op een residentie kantoor, op een maandelijks tractement van *f* **100.**—, kunnende bovendien nog op *f* **25** à *f* **30** 's maands aan emolumenten worden gerekend.

Adsistent Resident *Panaroekan* twee **Klerken** op een tractement van *f* **45.**— en *f* **25.**— 's maands.

Adsistent resident van *Bondo woso*, een **Klerk** op een tractement van *f* **60.**— 's maands, niet onbekend met de werkzaamheden aan het beheer eener onder kas verbonden.

Degenen die voor de vervulling van een dier betrekkingen wenschen in aanmerking te komen, worden verzocht zich met gefrankeerde en eigenhandig geschreven brieven te wenden tot den Resident van Bezoekie. (3169)

TE KOOP

EEN

KLAPPERTUIN,

gelegen aan de *Antjolsche weg.*

Te bevragen bij *Pandel & Stiehaus*, en bij *P. Schreuder* te *Buitenzorg.* (3155)

Wegens ziekte naar Nederland vertrekkende, zoo wordt

TE KOOP of TE HUUR

aangeboden, de Sociteit

DE EENDRAGT TE MEESTER-CORNELIS,

met deszelfs Meubelen,

Alsmede:

HET HUIS EN DE TOKO VAN

E. W. WAGENAAR.

Meester-Cornelis. (3194)

TE HUUR

Tegen 1°. Januarij **Een Huis** op *Noordwijk*, zeer geschikt voor **Toko**, à *f* **80** 's maands.

(3160) H. A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, q.q.

TE HUUR

HET WEL gelegen en zeer confortable **Huis** op *Tana-Abang*, thans bewoond door den heer *Smith.*

Te bevragen bij hemzelven. (3193)

TE HUUR

Het HUIS gelegen op *Parapattan*, thans bewoond door den heer *Brandon*, te aanvaarden met 1 December.

Te bevragen bij de bewoner en bij den heer **A. H. Bloem.** (3177)

TE HUUR

EEN HUIS *in de Secretarielaan.*

(3195) BOSHOUWER.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een uitmuntend middel in gevallen van *galziekte.* G..... D. L......, te *Bloemendaal*, was behebt met een galachtig gestel, neusbloeden en bedorven maag, hetwelk zijne spijsvertering zeer hinderlijk was, en hem dikwijls weken lang het bed deed houden. Hij bezigde een aanzienlijk aan al verschillende geneesmiddelen waardoor zijn toestand zelfs nog verslimmerde. Zijn broeder beval hem vervolgens de pillen van Holloway aan; hij nam dezelven en na zes weken tijds was hij, volgens zijne eigen woorden zoo volmaakt hersteld, dat hij nooit meer zonder dit geneesmiddel bij voorkomende gelegenheid wil zijn.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—,

Te Banjoemaas	bij	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Souracarta	»	W. Veldman.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (3158)

Daartoe gemagtigd zijnde, maken wij bekend, dat de Heer ***J. A. C. Gerlach***, te Decima en Nagasacki, een **Handels- en Commissiehuis** heeft opgerigt, onder de firma ***Gerlach & Co.***, waarvan wij als commanditaire Vennooten zullen optreden.

DÜMMLER & CO

Batavia, 26 *October* 1858. (3159)

Bij akte op den 14 October 1858, onder No. 47, voor den ondergeteekenden Notaris en getuigen verleden, is de alhier bestaan hebbende firma *Louran* & *van Walchren*, gerekend van den 1sten dezer maand October ontbonden, terwijl dat de gewezene De Igenooten, de Heeren *Johan Pieter Louran* en *Jan Marius van Walchren* beiden met de likwidatie blijven belast.

(3132) HERKLOTS, *Notaris.*

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.**, zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée - Établissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1°/₀ 's jaars.

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ³/₄°/₀

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen; Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ³/₄°/₀

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1°/₀

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½°/₀

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1°/₀

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(2977) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om **aan verzoeken ter** verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(2978) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

GELITHOGRAPHIEERDE VISITEKAARTJES,
in alle soorten van letters

en groote, worden vervaardigd bij

H. M. VAN DORP
(3173) *te Batavia.*

LIBRAIRIE DE H. M. van DORP à BATAVIA.

Livres illustrés, belle reliure, dorés sur tranche.

RACINE. Oeuvres. . . . . *f* 30.—
CORNEILLE. » . . . . 30.—
TEXIER. Voyage pittoresque en Hollande et en Belgique. . . . . 24.—
JOURNÉES ILLUSTRÉES de la révolution de 1848. . . . . 25.—
DUCKETT. La Turquie pittoresque. Histoire, moeurs.—Description. . . . . 20.—
TEXIER. Histoire pittoresque sur les bords du Rhin. . . . . 24.—
ROSTAING. Voyage dans les deux Amériques. . 12.—
Les YOYAUX. Fantaisie par Gavarny, texte de Méry. . . . . 20.—
l'EUROPE Au moijen age, études de moeurs, par la comtesse Drohojowska. . . . . . 15.—
Les AVENTURES. Du chevalier Jaufre et de la belle Brunissende. . . . . 14.—

Nouveautés Litteraires et Scientifiques.

REMUSAT. l'Angleterre au 18e Siecle. Etudes et portraits 2 vol. . . . . 12.—
VALBEZEN. Les Anglais et l' Inde . . . . 8.—
BARRAU. Du rôle de la famille dans l'éducation . 6.—
BOUCHUT. Nouveaux éléments de pathologie générale et de Sémerologie. . . . . . 12.—
GOURDON. Histoire du congrès de Paris. . . 6.—
BARTHOLMEIS. Histoire critique des doctrines religieuses de la philosophie moderne, 2 vol. . 12.—
ZIMMERMAN. Le monde devant la création de l'homme, ou le berceau de l'univers, illustré de 238 gravures sur bois. . . . . 8.—
MERCIER. Recherches sur le traitement des maladies des organes urinaires . . . . . 8.—
de NOUVION. Histoire du règne de Louis-Philippe I, 2 vol. . . . . 12.—
TOUSSENEL. l'Esprit des bêtes. Le monde des oiseaux 3 vol. . . . . 15.—
BOUILLIER. Histoire de la philosophie Cartésienne 2 vol. . . . . 12.—
SIMON. La religion naturelle. . . . . . . 6.—
GROVE. Correlation du forces physiques. . . 6.—
KÖLLIKER. Elements d'histologie humaine avec figures. . . . . 15.—
GUIZOT. Memoires pour servir à l'histoire de mon temps, vol. I. . . . . 8.—

(3151)

Kantoor-Almanak

1859.

Opgeplakt *f* 1,— Onopgeplakt *f* —,50

Uitgegeven door

H. M. VAN DORP.

Batavia, 2 Oct. 1858. (3164)

H. M. van Dorp te Batavia.

Vergulde Schilderijlijsten,

„ *Palissanderhouten dito*

van verschillende dimensien.

KANTOORBOEKEN, als:

GROOTBOEK, JOURNAAL, KASBOEK, KOPIJBOEK ENZ.,

in verschillende formaten. (3065

Nederlandsche Staat Loterij

voortdurend worden bestellingen aangenomen op Loten voor de **237** Staats-Loterij.

Prijs voor een heel Lot. . . . . *f* **100,—**
„ „ half „ . . . . „ **50,—**
„ „ vijfde „ . . . . „ **20,—**

bij

(3467) G. KOLFF EN Co.

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot *f* 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensien.

SCHILDERIJ GLAZEN

van de **grootste afmetingen.**

Vergulde SUPPORTS.

Te *Batavia* bij

(3166) G. KOLFF EN Co.

VOOR LIEDERTAFELS-ZANGVEREENIGINGEN.

ORPHEUS. Lieder und **Gesangen** für vier Mannesstimme.

De geheele collectie voor *alle partijen* compleet in 8 deeltjes fraai gebonden *f* **40,—**

(3185) Boekhandel G. KOLFF & Co.

Goedkoope Uitgave van

BIJBELSCH CATHECHISATIEBOEK

voor huisselijk gebruik, door A. RUTGERS v. D. LOEFF, netjes gebonden met titelplaat ad *f* **5,—**.

Te Batavia en Samarang bij

(3484) G. KOLFF EN Co.

Romeinsche

VIOOL- EN GUITAR-SNAREN,

gesorteerd in

Compleete stellen met extra kwinten;

benevens;

A EN KWINT-SNAREN,

afzonderlijk en gesorteerd in *digt gesoldeerde blikken doozen.*

Ontvangen te *Batavia en Samarang* bij

(3182) G. KOLFF EN Co.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Louis Knifler. (3154

Stoomgelegenheid

naar **SAMARANG, SOERABAIJA, MACASSER, TIMOR** en de **MOLUCCOS,**
24 uren na aankomst der Landmail.

Naar **Pontianak**, en **Singkawang**,
omstreeks den 8sten aanstaande.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 30 *October* 1858. (3187)

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het snelzeilend en bijzonder gunstig voor den overvoer van Passagiers bekende Nederlandsch barkschip

PETRONELLA CATHARINA,

Kapt. **T. Hagen.**

Deze bodem wordt dagelijks van de kust alhier verwacht en kan onmiddelijk daarna de reis naar ***Nederland*** aanvaarden.

Adres bij

de Agenten

(3152) DE WEERDT, RUIJL EN Co.

Naar Cheribon.

Voor passagiers en goederen bestaat gelegenheid per het

NEDERLANDSCH SCHIP

COPERNICUS,

kapt. **L. VISSER,**

om omstreeks 2 November van hier te vertrekken.

Adres bij de agenten

(3141) J. CEZARD EN CO.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het Extra Snelzeilend Ned. Compage fregatschip.

VIER GEZUSTERS,

kapt. **J. BIK.**

Deze bodem, zoo bijzonder gunstig bekend voor den overvoer van passagiers, heeft eene doeltreffend ingerigte badkamer, en biedt alle gemakken aan die men aan boord kan verlangen, terwijl het vertrek van hier tegen ongeveer **half December** zal plaats hebben.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de heeren **Ruijl, Cramer & Co.** te *Soerabaija*, en alhier bij

de Agenten,

(3188) DE WEERDT RUIJL & Co.

Tot den Overvoer van

PASSAGIERS naar NEDERLAND,

wordt aangeboden het

Snelzeilend Nederl. Barkschip

GUURTJE EN MARIA,

Kapt. **T. J. Boursse Wils,**

Deze bodem is keurig ingerigt, biedt voor passagiers alle mogelijke geriefelijkheden aan, en zal waarschijnlijk tegen het einde der volgende maand van hier vertrekken.

Informatien zijn te bekomen, bij

De Agenten,

(3189) DE WEERDT, RUIJL EN Co.

Nederlandsch schip

KOSMOPOLIET,

Kapt. **J. Bouten,**

De ondergeteekenden nemen de vrijheid de aandacht van repatrieerende personen te vestigen op bovengenoemd snelzeilend Clipperschip.

De laatste reis naar ***Nederland*** welke dit schip in 81 dagen volbragt handhaafde zijnen naam van een vlugzeiler te zijn.

Wat het verblijf en de behandeling aan boord aangaan, zoo behoeft men zich slechts tot diegenen te wenden, welke eene reis met dezen bodem gedaan hebben, om hieromtrent de meeste voldoende berigten te erlangen.

Genoemde bodem zeilde den 22sten Augustus uit ***Hellevoetsluis*** herwaarts.

Nadere informatiën zijn te bekomen ***hier***, te ***Samarang*** en te ***Soerabaija*** bij

de Agenten

(3190) B. KOPERSMIT EN Co.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden het

Nederlandsch Schip

WALVISCH,

gevoerd door kapt. T. SCHUT.

Dit schip bijzonder goed ingerigt zijnde voor den overvoer van passagiers, kan als eene gunstige gelegenheid worden aanbevolen, voerende hetzelve een' geëxamineerden Doctor.

Het vertrek van Soerabaija naar Amsterdam zal bepaaldelijk tegen medio December plaats hebben.

Voor informatien adressere men zich te Soerabaija bij de Heeren Fraser, Eaton & Co. of de Gezagvoerder, en alhier bij

(3174) PAINE, STRICKER & Co.

BATAVIA.

Men deelt ons mede, dat van wege de Cantine op Weltevreden, op aanstaanden Zaturdag, een Militair volksfeest zal gegeven worden. Hetzelve zal plaats vinden op het Waterlooplein en wel des namiddags van 4—6 uren. Verscheiden prijzen zijn voor de verschillende volksspelen uitgeloofd. Ook zal er eene groote race-partij worden gehouden met paarden, *die van zessen klaar zijn en gewogen jockeys.*

Men verwacht, dat een talrijk publiek dit feest zal bijwonen.

Des avonds zal de feestelijkheid met een bal in de Militaire Cantine worden besloten, dat voor onderofficieren en hunne dames zal geopend zijn.

— In de *Singapore Freepress* van 7 October, lezen wij, dat het Portugesche bestuur van Timor Delhi zich tot den heer *Cores de Vries* gewend heeft, met verzoek zijne stoomschepen, op hunne reizen van Sourabaija naar de Molukko's en omgekeerd, de haven van Delhi te laten aandoen.

De heer *Cores de Vries* heeft dit verzoek aan de goedkeuring van de Ned. Indische regering onderworpen en, naar wij vernemen, bereids voor eenigen tijd, de vereischte toestemming ontvangen.

Genoemd Singapoersch dagblad vermeent, dat door dezen maatregel de handel tusschen Java en Timor Delhi zal worden uitgebreid en voegt er bij, dat in deze Portugesche bezitting veel was en ook goud gevonden wordt.

— Men meldt ons van *Buitenzorg*, dd. 26 dezer: Den 19 dezer is, in de kampong *Kaumpandah*, op het land van dien naam, in de afdeeling Buitenzorg, een inlander, oud 37 jaren, genaamd *Nairen*, op het veld door den bliksem getroffen en gedood.

Batavia. — Door het Bestuur der *Natuurkundige Vereeniging* in *Nederlandsch-Indie* zijn benoemd tot *Gewone Leden*, in de Vergadering van den 14den October jl., de heeren *J. W. H. Cordes*, te Rembang en *H. Diepenhorst* te Priaman; en in de Vergadering van den 28sten October jl., de heeren *C. P. C. Steinmetz*, te Pasoeroean, *G. W. Fredzess*, te Batavia, *G. F. Nauta*, te Pontianak en *A. H. G. Blokzeijl*, te Djembrana (Bali).

(*Jav. Ct.*)

— Wij lezen in de *Samarangsche Couoant* v... October:

(Ons is het navolgende belangrijke adres, do... voornaamste handelshuizen dezer plaats inge... medegedeeld. Gaarne staan wij daaraan voor ... de plaats van ons hoofdartikel af, er den wensc... voegende, dat al aanvankelijk aan het billijk ver... van adressanten moge kunnen worden voldaan, ... vervolgens de bekwame Minister, wien wij het z... tig gewerkt hebbende recepissen-stelsel te dank... den, en die thans weder in Nederland aan het ... van het ministerie van kolonien staat, in de ... nieuw verkregene sprekende ondervinding reden... tot bestendiging van dat stelsel voor Indië, even... in sommige der financieel best geadministreerde ... van Europa, b. v. Pruissen, bestendigd is, ten voo... van het publiek, evenzeer als van de schatkist:)

Aan

Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal

van

Nederlandsch Indië.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen, ... dergeteekenden, kooplieden, allen gevestigd te ... *rang:*

Dat een voorname tak van hunnen handel b... in de producten, die aan hen uit de binnenland... consigneerd worden, om te dezer plaatse te w... verkocht;

Dat zij daarvoor remises aan de planters of ... kanten te maken hebben, die, om geregeld te k... voortwerken, immer tijdig van fondsen moete... den voorzien;

Dat zij echter reeds nu, alhoewel de wet van ... Mei 1854, Staatsblad No. 62, nog geene algehee... voering heeft erlangd, door het aanhouden der r... *sen* in 's lands kassen, en het daaruit voortvloe... gebrek aan *papieren geld* bijna onoverkomelijke be... ren in het maken dier remises ondervinden;

Dat die bezwaren, naar het zich laat aanzien... zullen toe dan afnemen, naarmate meer en meer ... *pissen* uit de wandeling worden getrokken;

Dat het wel overbodig zal zijn, de aandacht ... Uwe Excellentie te vestigen op de moeite, de ... en de groote risico, welke aan de verzending va... *vergeld* naar het binnenland verbonden zijn, zonde... te gewagen van het tijdverlies, hetwelk in handels... zeker niet het geringste te achten is;

Dat, ook na het intrekken der *recepissen* van ... en *f* 5.— bijna geen middel van remise naar ... voor kleine sommen meer bestaat en het dus oo... den handel, zoo wel als voor de gemeente, hoogst... schelijk is, dat hierin op de eene of andere wijze ... het Gouvernement voorzien worde;

Dat bij de beraadslagingen in de Staten Ge... over het wetsontwerp tot verdere regeling va... muntwezen in Nederlandsch Indië, vooral in de E... Kamer, duidelijk de noodzakelijkheid door eenige ... is betoogd, van door het Gouvernement voor eene w... van tien millioen aan *muntpapier* te doen uitg... maar dat de toenmalige Minister van Koloniën ... toen niet beäamde, doch integendeel zulks onraad... achtte;

Dat die noodzakelijkheid zich evenwel reeds t... woordig zoo dringend doet gevoelen, dat de ond... teekenden vermeenen, dat zelfs voor de behoef... genoemde som niet voldoende zoude zijn; doch b... dien eene meerdere emissie van papier, door de ... sche Bank, in het algemeen belang moet gew... worden;

Dat wel is waar de vrije concurrentie in de beh... zou kunnen voorzien, door het oprigten van me... banken en credietinstellingen alhier en te *Soer*... doch dat hieraan niet valt te denken, zoo lang ... vasche bank een geprivilegeerd ligchaam en zoo... door het Gouvernement begunstigd is, dat eene ... dinging met dezelve niet mogelijk zoude zijn;

Dat bovendien diergelijk bankpapier, zoowel al... door de Javasche Bank uitgegeven, als *wettig beta...* *del* zoude moeten worden verklaard, of bij 's land... sen verwisselbaar gesteld, daar hetzelve anders ... niet in de behoefte aan muntpapier zoude kunnen ... zien.

Dat intusschen door Uwe Excellentie reeds n... ware het ook slechts tijdelijk,) hulp zoude kunnen ... den verleend door de afgifte te vergunnen van w... op 's Lands kassen in de binnenlanden van *Java*, ... zoo ver derzelver capaciteit mogt strekken; m... *zigt* getrokken zonder eenige formaliteiten, welke ... zelver betaling zouden kunnen vertragen.

Het is op grond van het bovenstaande, dat re... tranten de vrijheid nemen, zich tot Uwe Excellen... wenden met eerbiedig verzoek:

Eerstens, om door het afgeven van postzegels of ... postwissels te willen voorzien in de behoefte aa... maken van kleine remises naar elders;

Ten Tweede, om Z. M. den koning eerbiedig te ... bekend maken met de dringende behoefte aan ... *pier* in deze kolonie, met verzoek dien overeenko... een wets-ontwerp te willen doen voordragen a... wetgevende magt, tot wijziging van de wet van ... Mei 1854, en

Ten derde, om inmiddels alle recepissen, zoo ve... zoo lang mogelijk, in omloop te laten, en autorise... verleenen aan de bevoegde autoriteiten tot de ... van Gouvernementswissels op 's lands kassen ... binnenlanden en deze te dien einde steeds van pap... geld voorzien te doen houden.

Samarang, Hetwelk doende, enz.
12 *October* 1858. (*Volgen de handteekeningen.*)

Wat het invoeren van postwissels aangaat, dit ... alleen reeds wenschelijk zijn, om het juiste bedr... kunnen overmaken. dat men heeft aftedragen; ... kosten c. q. daaraan voor het Gouv. verbonden, ... den zeker ligt door een gering percentage gedekt ... nen worden. In Nederland heeft men deze nuttige ... rigting — en hier waar men den steun van spoorw... schuiten, diligences en vele binnen stoombooten ... missen, is men er van verstoken.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 30 October 1858, No. 87.

— Men meldt ons van Bezoeki, van den 20sten dezer, het navolgende:

Op den 13den dezer, ontwaarde de visscher Pa Teeer in zee een hem vreemd toeschijnend voorwerp drijven. Bij hetzelve gekomen, vond hij twee inlanders, gezeten op de kiel van een vaartuig.

Beide personen in zijne praauw overgenomen, aan wal gebragt en aan het bestuur overgeleverd hebbende, bleek bij onderzoek, dat zij behoord hebben tot een inlandsch vaartuig, dat, den 13den dezer, beladen met padi van Pamakassan naar Bezoeki was vertrokken, doch den volgenden dag, door eene windvlaag overvallen, was het vaartuig omgeslagen, bij welke gelegenheid de djoeragan en de overige drie opvarenden verdronken zijn.

Aan de beide genoemde inlanders is de noodige hulp verleend, en zijn zij op 's lands kosten naar Pamakassan teruggezonden.

(*Oostpost.*)

Sourabaija, 23 October. De raad van justitie heeft heden uitspraak gedaan in de zaak der beklaagden, wegens het afloopen van den kotter *Sri Bakoong*, en de vier eersten, *Oemar, Daeng Mangerang, Semanah* en *Ha Oewa Soeni* verwezen tot de doodstraf, terwijl de twee laatsten, *Matannah* en *Boeli*, zijn vrijgesproken.

Pasoeroean. Sedert Zondag, den 17den dezer, is de telegraafdraad tot deze residentie geheel gelegd.

Eergisteren is het telegraaf-kantoor voor het publiek ter bezigtiging geopend geweest, en hebben vele personen van het vriendelijk aanbod gebruik gemaakt, om eens te telegraferen.

Naar wij vernemen, zal vooreerst hier geen toestel en personeel geplaatst worden; het voornemen is, om den draad eerst zoo spoedig mogelijk, voor het invallen van den Westmoesson, gereed te maken tot Banjoewangi, zullende daarna de tusschenkantoren geheel in gereedheid gebragt worden.

Onze geachte correspondent te Bangil berigt ons, onder datum van den 18den October, het volgende: Woensdag ontwaarde de inlander pak Dool (dessa Sedah Gambangan), disirict kotta Bangil, dat bij zijn buurman Pak Paie nog alles gesloten was en geen mensch in huis op kwam dagen. De deur openende, zag hij den buurman reeds levenloos hangen en, bij nader onderzoek, heeft men de vrouw van Pak Paie ook dood op het bed gevonden, hebbende genoemde Pak Paie, vóór hij tot die daad besloten had, eerst zijne vrouw met een kris den hals afgesneden. De reden is onbekend, doch men vermoedt, dat de vrouw van Pak Paie overspel had bedreven.

(*Soer. Ct.*)

NEDERLAND.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Op de zevende algemeene vergadering der Vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid in Nederland, den 14 Sept. te Dordrecht te houden, zal een voorstel ter tafel gebragt worden, dat in verband staat met de wijze van aanbesteding of bestellingen van gouvernements benoodigdheden, voornamelijk voor de O. I. bezittingen. Welke de bedoeling van dat voorstel is en op welke gronden het rust, zal kunnen blijken uit het navolgend concept- adres, dat in die algemeene vergadering een onderwerp van discussie zal uitmaken. Het luidt aldus:

Aan

Zijne Majesteit den Koning.

Reeds eenen geruimen tijd heeft het in de vergaderingen des hoofdbestuurs een punt van overweging uitgemaakt, welke middelen er zouden zijn aan te wenden, om eenigzins te gemoet te komen aan de behoeften van de handwerksnijverheid of zoogenaamde kleine industrie, die, men moet het bekennen, in ons land nog bij vele naburige rijken achteren is, en wel voornamelijk, of er geene hulpmiddelen zouden zijn op te sporen, om aan vele nijvere handen, bij gebreke van werk, genoegzamen arbeid te verschaffen en daardoor aan anderen ten spoorslag te verstrekken, zich meerder op voortdurende bezigheden toe te leggen en eenen vruchtbaren grond te vinden, tot bestrijding van het pauperisme en den achteruitgang van den arbeidzamen stand.

Het hoofdbestuur heeft onder anderen daarbij het oog geslagen op de wijze, waarop de zoogenaamde kleine industrie in naburige rijken, als Frankrijk, Duitschland en Zwitserland, gedreven wordt, alwaar talrijke bronnen van bestaan geopend zijn, die zich centraliseren, niet waar fabrieken gevestigd zijn, maar waar de nijvere handwerksman verzekerd is, dat zijne producten dadelijk aftrek vinden.

De koopman, commissionair of kapitalist neemt de plaats van den fabriekant in, — de werkman, de eenvoudige ambachtsman werkt in zijn huis, levert geregeld af; — hij voert zijn handwerk uit zonder voorschotten voor grondstoffen, zonder risico, zonder crediet te geven. Een groot gedeelte der parijsche industrie, die millioenen jaarlijks omzet, bestaat niet anders.

In ons is dit stelsel allengs verminderd en bijna niet meer bekend en van daar de achteruitgang van den kleinen ambachtsstand en bijgevolg ook van de meer uitgebreide bedrijven.

Het hoofdbestuur heeft getracht den oorsprong te vinden van dit verschijnsel, en onder anderen daar bij ook het oog gevestigd op de aanbestedingen, die in ons rijk plaats hebben van leverancien van goederen ten behoeve van het gouvernement, in vergelijking met die in andere landen, alwaar bepaaldelijk wordt voorgeschreven, dat geene andere dan inlandsch vervaardigde artikelen zullen worden aangenomen en alwaar de voortbrengselen onzer nijverheid worden uitgesloten en, bij particulieren invoer, met zeer hooge inkomende regten belast, of wel geprohibeerd worden.

Vergelijkt men nu daarmede de contracten, welke onder anderen de Nederlandsche Handelmaatschappij (eene instelling tot bevordering van handel en nijverheid) aangaat, voor leverancien ten behoeve der kolonien, dan vindt men òf daarin uitgedrukt òf wel later bijgevoegd (zooals uit de hierbij overgelegde officieele contracten blijkbaar is), dat alleen aan inlandsch fabriekaat de voorkeur wordt gegeven, wanneer dit niet meer dan 1% verschilt met het buitenlandsch; een verschil van zoo geringe beteekenis, dat de nijvere stand daardoor zeer weinig wordt gebaat. Vestigt men nu daarbij het oog op de artikelen zelven, die daarbij worden uitbesteed, dan zal men geredelijk moeten erkennen, dat een groot gedeelte, ja zelfs de meeste door den eenvoudigen handwerksman kunnen worden vervaardigd, en men in ons land, ongetwijfeld, zich meer op de bewerking daarvan zou toeleggen, wanneer het vooruitzigt werd geopend, daarvoor een gereeden aftrek te vinden.

Hoevele kramerijen, zooals scharnieren, sloten, bijlen, spaden, schoppen, blik-, koperslagers- en geelgieterswerk heeft de Handels maatschappij ten behoeve onzer Oost-Indische huishouding niet jaarlijks noodig? En zij bestelt al die artikelen aan vreemde fabriekanten of besteedt ze uit, zonder eenige of ten minste luttel weinig voorkeur aan het inlandsch fabriekaat te geven.

Dit moedigt zelfs de vreemde reizigers aan hier te lande te komen, om niet alleen de bestellingen der Handelmaatschappij op te nemen, maar zij grijpen tevens deze gelegenheid aan, om onzen fabriekanten de commissien van particulieren, hoe klein ook, te ontwringen.

Kan men al, bij den tegenwoordigen staat van zaken, de vrijheid van den particulieren handel niet beperken, het blijft toch eene zekere waarheid, dat het gouvernement, bij al zijne aanbestedingen, aan het binnenlandsch fabriekaat, zoo het daaraan al niet uitsluitend den voorrang meent te kunnen geven, belangrijke voordeelen kan toekennen, daardoor het voorbeeld kan geven van aanmoediging der inlandsche nijverheid en de gelegenheid voor duizenden openstellen, om zich door handenarbeid het brood te verschaffen.

Het hoofdbestuur meent te mogen vooronderstellen, dat dit alleen de bedoeling is van het differentief stelsel, waarbij aan goederen, in onze koloniën ingevoerd wordende, vergezeld van certificaten van oorsprong, belangrijke voordeelen worden toegekend.

Die voordeelen evenwel gaan bij de in deze bedoelde aanbestedingen geheel verloren; — immers de Handelmaatschappij voert al de door haar voor rekening en ten behoeve van het rijk aangekochte of bij aanbesteding geleverde goederen, van buitenlandsch fabriekaat, geheel vrij van regten in, terwijl bij invoer door particulieren, dezelfde goederen van inlandsche bewerking, nog altijd met een regt van 12½% belast zijn.

Ingevolge het verlangen der algemeene vergadering, neemt het hoofdbestuur daarom de vrijheid, zich te wenden tot Uwe Majesteit, met verzoek om bij aanbestedingen of bestellingen van gouvernements benoodigdheden, zoowel voor hier te lande, als voor de kolonien, ook voor zooverre bij laatstbedoelde, daarbij gebruik gemaakt wordt van de Nederlandsche Handelmaatschappij als agent, wel uitdrukkelijk in de contracten te doen vermelden, dat daarbij de voorkeur zal worden gegeven aan de goederen van inlandschen oorsprong en bewerking, wanneer de prijs daarvan niet meer dan 5% met dien van het buitenland verschilt.

— Men verneemt, dat Z. M. heeft besloten tot een reorganisatie van het corps militaire schrijvers bij het departement van oorlog. Er zullen diensvolgens bij het departement werkzaam zijn: 15 schrijvers der 1e klasse met den rang van adjudant-onderofficier; 11 schrijvers der 2e kl. met den rang van sergeant majoor, en 9 schrijvers der 3e kl. met den rang van sergeant.

— Laatstelijk is melding gemaakt van de geruchten, die in omloop waren nopens de organisatie, welke de minister van oorlog bij de verschillende wapens van het leger op het oog zou hebben. Men wil weten, dat daartoe zou behooren de opheffing van het 4de regiment dragonders. Aan den anderen kant echter zou het regement grenadiers en jagers in twee afzonderlijke regementen worden gesplitst. Het regement grenadiers zou dan met een bataillon (depôt) worden vermeerderd. Er zouden zes bataillons artillerie worden gevestigd. Het bataillon mineurs en sappeurs zou met twee compagnien worden uitgebreid. Wijders zou er een compagnie werklieden worden opgerigt, die waarschijnlijk weder te Delft in garnizoen zou worden gelegd. Voorts zou er een inspecteur generaal over de administratie worden benoemd, aan wien vele werkzaamheden, daartoe betrekkelijk, zouden worden opgedragen. Eindelijk zou er eene organisatie van het departement-zelf plaats hebben, ten gevolge waarvan onderscheidene bureaux ineen gedeeld en verschillende ambtenaren gepensioneerd zouden worden. In hoe verre al die voorgenomene veranderingen ten uitvoer gelegd zullen worden, zal bij de aanbieding der begrooting voor 1859, hoofdstuk oorlog, moeten blijken.

— Van goederhand vernemen wij, dat bij het examen der aspiranten voor de marine hetzelfde heeft plaats gehad, wat ook onlangs te Breda is voorgevallen, dat namelijk zeer vele jonge lieden zich niet, of weinig, voorbereid aan het examen onderwierpen. Er zijn voor de eigenlijke zeedienst onderzocht 85 aspiranten, en van deze hebben slechts 28 aan de waarlijk niet hooggestelde vereischten voldaan, zoodat het getal der beschikbare plaatsen bij dat wapen (zijnde 30) aangevuld is met twee aspiranten, die zich voor den scheepsbouw hadden aangegeven; doch die, hoewel zij een voldoend examen hadden afgelegd, bij dat vak niet hadden kunnen geplaatst worden.

— Wij vinden het volgende in den *Echo Universel*, dat, zoo het waarheid bevat, de aandacht verdient:

« Er is in de kolonie Suriname een feit gebeurd,'t welk in het moederland gerucht zal maken.

« De gouverneur van de kolonie, de heer Schimpf, de eerste ambtenaar, die meer nog door zijn voorbeeld dan door woorden verpligt is, aan zijne geadministreerden eerbied voor de wet en gevoelens van regtvaardigheid, menschelijkheid en billijkheid in te prenten, heeft, naar men zegt, eene willekeurige daad gepleegd, die, wanneer ze bewezen wordt, van de zijde van het nederlandsche gouvernement eene voorbeeldige straf verdient.

« De suikerplantaadje « de drie Gebroeders » aan de Surinamerivier gelegen, heeft 25 vrije chineesche landverhuizers als daglooners. De heer van Embden, zoon van den president van het collegie voor regtszaken, is directeur der plantaadje, waarvan de president medeeigenaar is.

« Een geschil, betreffende het loon, ontstond tusschen den directeur en de Chinezen, en na zienswijze van den eerste, moesten de laatsten eene kastijding ondergaan. Dit geval is voorzien bij de artt. 8 en 10 der publicatie van 24 December 1856. De huurder van landverhuizers is verpligt ter kennis te brengen van het publiek ministerie of van den tot dat einde door den gouverneur aangewezen beambte, dat er landverhuizers vervolgd of gestraft moeten worden. De beschuldigden moeten voor den bevoegden regter worden gebragt, die de zaak hoort en volgens de wet straft. Art. 10 schrijft voor, dat de overtredingen, waarvan art. 8 spreekt, geoordeeld zullen worden, ten aanzien wat het oudere gedeelte der kolonie betreft, door het collegie van kleine zaken.

« De bewuste zaak is mitedien voor den president van Embden moeten worden gebragt; maar deze heeft zich, in zijne hoedanigheid van belanghebbende, onbevoegd verklaard.

« Wij hebben gezegd wat de wet voorschrijft; nu zullen wij zien, wat er buiten de wet is gedaan, op eigendunkelijke wijze, immer in de vooronderstelling, dat de surinaamsche berigten waar zijn.

« De heer van Embden, de zoon, zou die tusschenkomst van den heer Embden, den vader, bij den heer Schimpf, generaal-majoor, gouverneur van Suriname, zijn goeden vriend, verzocht hebben. De gouverneur zou den commissaris van policie Buyckinck gelast hebben, zich naar de plantaadje te begeven, om er de Chinezen streng te straffen. Aanvankelijk zou de commissaris geaarzeld hebben, zijn magt te overschrijden; hij zou den gouverneur Schimpf onder 't oog hebben gebragt, dat hij zulk een bevel niet kon volvoeren, daar het een misbruik van gezag was. De heer Schimpf zou niet hebben willen hooren en op hoogen toon het gegeven bevel herhaald hebben. De commissaris zou toen, zich aan zijn heer en meester onderwerpende, aan boord van de koloniale schroefboot *Paramaribo* gegaan, en den 11den Julij op de plantaadje de « Drie gebroeders" aangekomen zijn. In eene soort van razernij de bevelen van zijn overheid vervullende, zou de heer Buyckinck drie Chinezen met zulk eene onmenschelijkheid hebben doen geeselen, dat een hunner, na vijf en twintig slagen te hebben ontvangen, in stuiptrekkingen neerzeeg. Vier anderen zouden in het fort *Zeelandia* opgesloten zijn, waar zij gedurende twee maanden slavenarbeid verrigten moeten!"

— Wij kunnen verzekeren, dat werkelijk eene overeenkomst tusschen Belgie en Nederland is aangegaan tot wederzijdsche regeling van den letterkundigen eigendom in beide landen. Naar wij wijders vernemen, is die overeenkomst in 't algemeen gegrond op genoegzaam dezelfde beginselen, als zijn aangenomen in het tractaat met Frankrijk, tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken, den 29 Maart 1855 gesloten, en onder no. 107 in het *Staatsblad* geplaatst. Er is echter, zijn wij goed geïnformeerd, een belangrijk verschil, hierin bestaande, dat bij het verdrag met Belgie wederzijds is bedongen, algeheele vrijheid van invoer van boekwerken in beide landen, en zou het voornemen tevens bestaan datzelfde beginsel, later bij de herziening van het tarief van regten, *algemeen* te maken.

— Men verneemt, dat door de heeren Colenbrander, in Nederland en aan de Kaap de Goede Hoop gevestigd, het voornemen is opgevat tot kolonisatie te Natal, door middel eener op te rigten vennootschap. Dit plan is echter afgescheiden van de reeds hier te lande bestaande commissie, om jonge lieden als arbeiders en handwerkslieden derwaarts te vervoeren.

— Wij vernemen, dat de zwitsersche bondsraad het nederlandsche gouvernement, dat (zooals bekend is) mede tot het telegrafen-verdrag van Parijs is toegetreden, heeft uitgenoodigd, om zich op het den 27 Sept. te Bern te houden internationale telegrafen congres, te doen vertegenwoordigen. Door onze regering is daartoe benoemd de heer Staring, referendaris, chef van de administratie over den rijkstelegraaf, die, wanneer wij wel onderrigt zijn, reeds naar zijne bestemming moet vertrokken zijn.

ENGELAND.

Reeds sedert eenigen tijd scheen het, alsof het vroegere plan van de koningin en den prins gemaal, om prins Alfred naar de universiteit te Bonn te zenden, was opgegeven. Men verneemt thans, dat dit het geval niet is; er is slechts voorloopig mede gewacht, ten einde den prins in de gelegenheid te stellen, eerst een reisje naar de Middellandsche Zee te doen. Zoodra hij terug is, zal hij eenigen tijd te Bonn de akademische lessen gaan bijwonen.

— Den 3den dezer heeft de nieuwe indische raad zijne eerste vergadering in *India-House*, onder het voorzitterschap van lord Stanley, gehouden. Men zegt, dat lord Stanley in deze vergadering den raad in committés heeft verdeeld, ten einde eene doelmatige behandeling der zaken te bevorderen, en dat hij tot vice president heeft benoemd sir F. Currie, voormalig president der Oost-Indische Compagnie. Deze raad bestaat uit: sir F. Currey, sir Henry Rawlinson, sir Robert Vivian, sir Henry Montgomery, sir John Lawrence, sir Praley Cantley, de heeren J. P. Willaughby en W. Arbuthnot, door de kroon benoemd, en de heer Charles Mills, sir James Wein Hogg, de heer E. Macnachten, kapitein Eastwick, de heer H. T. Prinsep, kapitein Sepherd en den heer R. D. Mangles, gekozen leden.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome aan het *Journal des Débats*, den 5den Augustus.

Een zeker graaf Gaddi-Ereolani is onlangs gearresteerd en in de gevangenis gezet van St. Michiel. Terstond maakte men onder het publiek vele beschouwingen over die geheimzinnige gevangenneming. De waarheid schijnt te zijn, dat het hier eenvoudig eene zaak van het vicariaat geldt, en dat de graaf Gaddi aan niets schuldig is, dan aan het leenen van eene Protestantsche vertaling des Bybels van Diodati aan eenige

personen. Het vicariaat te Rome en de kerkelijke politiedienaren der bisschoppen en der provincien schijnen op dezen oogenblik een toppunt van ijver bereikt te hebben. Onder andere trekken, verhaalt men ook, dat zekere abt, Masi, gearresteerd zoude zijn te San-Stefano, een zeer klein afgelegen dorp, in het gebergte Sabina, omdat hij eenige exemplaren van den Bijbel geleend of verkocht had."

TURKYE.

De Weener dagbladen deelen het bevelschrift van den sultan aan den groot-vizier mede; het is gedagteekend van 17 Augustus en van den volgenden inhoud:

«*Onze welbeminde Vizier!*

«Het is ter onzer kennisse gekomen, dat, behalve door de schulden, die ten behoeve der serailfeesten gemaakt moesten worden, ook door de zorgeloosheid en het gebrek aan orde bij de aan ons paleis verbonden personen, er verbindtenissen zijn gesloten, die niet met onze Groot-Heerlijke goedkeuring bekrachtigd zijn.

«Alle aan ons Groot-Heerlijk paleis verbonden personen zullen zich voortaan moeten tevreden stellen met hetgeen hun tot hun onderhoud is toegekend; in geen enkel opzigt zullen wij er in toestemmen, dat zij grootere verteringen maken. Door een specialen Groot Heerlijken *hatti* zal het zoowel aan de onderdanen binnen als aan die buiten ons rijk worden bekend gemaakt, dat geen hunner verpligt zijnde, de voorwerpen, die hun worden afgeëischt, aan ons paleis te leveren, zij dit ook niet moeten doen, en dat zij, dit doende, zich niet behoeven te vleijen met het uitzigt van den eenen of anderen tijd betaald te zullen worden.

«Aangezien het noodzakelijk is, dat deze onze Groot-Heerlijke wil ter kennisse worde gebragt van alle bij ons paleis en in het rijk aangestelde ambtenaren, en opdat allen, die tegen deze bevelen zouden durven handelen, gevangen genomen en gestraft kunnen worden, ten einde aan dezen staat van zaken een einde kome; en aangezien het even noodzakelijk is, dat er over zulke onderdanen eene voortdurende waakzaamheid worde uitgeoefend, zoo hebben wij het noodig geacht, daartoe aan onzen Seraskier Riza-pacha een bepaalden last op te dragen.

«In aanmerking nemende den drang der omstandigheid, hebben wij het tevens noodig geoordeeld, aan de betrekking van Seraskier, die van grootmeester der artillerie te verbinden en dezen post in handen te geven van den genoemden grootwaardigheidsbekleeder. Aangaande onzen tegenwoordigen grootmeester der artillerie, Mehemed-pacha, die een onzer meest bekwame staatsdienaren is, deze wordt benoemd tot lid van onzen ministerraad. Deze beide personen, tot de genoemde functien geroepen en daarmede thans belast zijnde, zijn naar onze Verheven Porte gezonden.

«De bovengenoemde Seraskier-Pacha, met de pacha's, minister van finantien en den directeur der bijzondere fondsen, zullen onmiddelijk bijeenkomen, om de zaak in behandeling te nemen.

«Wanneer zij zullen hebben aangetoond, welke schulden op de regtvaardigheid zijn gegrond en uit welke oorzaken de zoo hoog opgevoerde onbetaalde onkosten zijn voortgevloeid, zullen zij die op hunne registers inschrijven; zij zullen gehouden zijn middelen in het werk te stellen, ten einde te beletten, dat eene dergelijke omstandigheid als de tegenwoordige, zich immer weder zou kunnen voordoen.

» Dit onze onherroepelijke wil zijnde, zal er onmiddelijk moeten worden overgegaan tot hetgeen er noodzakelijk gedaan moet worden."

«Den 8sten Moharrem 1275 (17 Augustus 1858).

Volgens de *Triëster Zeitung*, heeft de volgende omstandigheid de eerste aanleiding gegeven tot de uitvaardiging van het bevelschrift des sultans aan Riza-pacha: Reeds vroeger had Ali-pacha bij den sultan eene memorie over den finantieelen toestand des rijks ingediend en daarin met eene ongewone openhartigheid aangewezen, welk eene wanorde er in den Groot-Heerlijken harem heerschte en hoezeer de civiele lijst ten nadeele der staatskas werd te buiten gegaan. Voor dat oogenblik had die aanwijzing niets uitgewerkt; alles was bij het oude gebleven, tot een onverwacht geval aanleiding gaf, dat de sultan er meer bepaald zijne aandacht op vestigde. Fuad-pacha zond namelijk uit Parijs aan den groot-vizer berigt, dat onder de nieuwe kostbare voorwerpen, die uit Constantinopel bij de voornaamste juweliers der fransche hoofdstad ontboden waren, ook eene bestelling was opgegeven door een der zonen van den sultan, een achtjarigen prins, die niets minder verlangde dan een massief gouden met brillanten gegarneerd tafelservies, dat door den leverancier aangenomen en, als een meesterstuk van kunstwerk in het genre de luxe, opentlijk was ten toon gesteld en de algemeene aandacht tot zich trok. Ten gevolge daarvan, had Fuad-Pacha van eenige kapitalisten, met welke hij over de turksche leening in onderhandeling was, de alles behalve aangename opmerking moeten aanhooren, dat de sultan zich als een tweede Croesus voordeed, doch waarbij hem tevens persoonlijk de vraag werd voorgelegd, of men in Constantinopel van meening was, dat zulke enorme geldverspillingen geschikt waren, om de europesche mogendheden vertrouwen te doen stellen in het financieel beheer van Turkije. Met deze kennisgeving van Fuad-pacha in de hand, ijlde de groot-vizier naar den sultan, om dezen nogmaals op de te hooge uitgaven opmerkzaam te maken, en tevens zijn ontslag aan te vragen. De vizier hield zich reeds zoo verzekerd, dit laatste, al ware het dan ook verzeld van een bewijs der vorstelijke genade, te zullen ontvangen, dat hij de eerste 24 uren alle officieele werkzaamheden van de hand wees, met de eenvoudige verklaring, dat men zich daarmede maar tot zijn opvolger moest wenden. Zoo waren er intusschen reeds 48 uren verloopen, toen hij bij den sultan werd ontboden, waar hem eene minzame ontvangst ten deel viel, terwijl hij tevens van zijn vorst eene persoonlijke lofspraak ontving voor zijne getrouwe pligtsvervulling, met kennisgeving van een besluit, waarbij hem de last werd opgedragen tot herstelling en regeling van den finantieelen toestand. Wat in dien tusschentijd in de geheime binnenzalen van het Groot-Heerlijk paleis en den harem is voorgevallen, daaromtrent kan men natuurlijk slechts gissingen maken. Doch wat hiervan zij, zooveel is er wel van bekend geworden, dat er binnen die muren, zoowel bij de sultanes als bij de slavinnen, een panische schrik heeft geheerscht, en dat er twintig, volgens anderen veertig, in dat gebouw aanwezige vrouwen, met al de tot haren hofstoet behoorende personen, in ongenade zijn gevallen. Waarschijnlijk had men zich hiervan nog wel meerdere en meer ernstige gevolgen voorgesteld; althans bij de Verheven Porte heerschte geene geringe agitatie, en eerst de afkondiging van het bevelschrift, dat het finantiewezen onderzocht en geregeld zou worden, bragt de ontstelde gemoederen tot bedaren.

EGYPTE.

Suez, 23 September 1858. H. M. stoomschip *Cyclops* bevindt zich nog hier. De *Gabarri* kwam, den 13den dezer, van Djeddah aan. Zij bragt Ismail Pacha met 36 arme beschuldigden van Djeddah mede; zij, die in de slagting der Europeanen de grootste rollen hebben gespeeld, bevinden zich nog in vrijheid. Er was besloten, dat kapitein Puller Ismail Pacha, na den afloop der quarantaine, naar Cairo zou vergezellen, om den heer Sabatier, fransch commissaris aldaar, te ontmoeten, ten einde de zaken met hem te regelen. Ismail pacha wil echter hier niets van hooren en wenscht vooraf van Constantinopel nadere instructien aftewachten.

De *Elphinstone* kwam gisteren middag te Suez aan. Op weg naar hier werd zij de kleine Fransche schroefstoomboot *Yemen* gewaar, die digt bij eenige reven in straat Jubal ten anker lag en het signaal heesch, dat er muiterij aan boord bestond. Kapt. Trushard nam de belhamels, bestaande uit 18 pelgrims uit de *Yemen* over, waarna het schip in staat was weder in zee te steken. Het heeft Suez echter nog niet bereikt. De kapitein had een groot aantal pelgrims als passagiers aan boord, die hem eene groote som gelds betaald hadden, met beding, dat hij hen binnen een zekeren tijd naar Suez zou overbrengen. Toen de bepaalde tijd verloopen was, werden de pelgrims oproerig, en begonnen zich met het besturen van het schip te bemoeijen.

In Egypte was alles rustig. De ingenieur van den spoorweg verzekerde, dat deze, met het einde van het jaar, tot Suez zou voltooid zijn.

Het gerucht liep, dat Said Pacha infanterie, artillerie en wapens naar de abyssinische grenzen zond. Een onlangs uit Constantinopel ontvangen bevel verbiedt hem, vijandelijkheden in die landstreek te plegen, doch men wil, dat hij zijne toebereidselen in het geheim gemaakt heeft en dat de wapens in verzegelde kisten worden verzonden.

BRITSCH-INDIË.

Singapore, 9 October. Met de stoomboot *Queen Victoria*, ontvingen wij berigten van Calcutta tot den 2den dezer loopende.

De *Friend of India* zegt, dat de Luitenant-Gouverneur van Bengalen eene circulaire heeft rondgezonden, met verzoek om onderrigt te worden, of er van de zijde der gouvernements dienaren al of niet een vooroordeel bestaat tegen het in dienst stellen van inlandsche christenen, en om welke reden deze zoo weinig gebruikt worden. Uit de ontvangen antwoorden blijkt, dat men er, in stede van tegen, zeer voor is.

De *Friend of India* vermeent echter, dat dit antwoord weinig opregt is, daar het duidelijk blijkt, dat er, zoowel bij de ambtenaren als bij de particulieren, een vooroordeel tegen het in dienst stellen van inlandsche christenen heerscht.

Hij haalt tot bewijs hiervan het voorbeeld van het opvoedings committé aan, dat een Christen uit zijne dienst ontsloeg, om geene andere reden dan omdat hij Christen was. Deze man is, naar het schijnt, op het punt van gebrek om te komen, terwijl de Brahminen op het vette van het Indisch Wan-bestuur teren. Met betrekking tot den opstand zegt de *Friend*:

De gebeurtenissen dezer week zijn weinig en onbelangrijk. De Gwalior rebellen trachtten, na de bij de Banas geleden nederlaag, naar het Z. O. in de rigting van het land der Mahratten te vlugten, maar werden hierin door kolonel Park met de Neemuch brigade verhinderd. Zij plunderden en verbrandden Aoont, en trokken vervolgens, den 20 Augs., naar Ratporee, eene stad aan de Chumbul.

De laatste berigten waren, dat zij die rivier nog niet waren overgegaan, maar zich in de rigting van Rampoora bewogen. Zij werden door brigadier Park nagezet, en bestonden voor het grootste gedeelte uit paardenvolk. Hunne schatten hadden zij gered.

Het nagaan der weifelende bewegingen in Shahabad is vermoeijend. Het weinige, dat men daar gedaan heeft, is niet meldingswaardig en de uitslag daarvan niets beteekenend.

Hetgeen ons het meeste genoegen verschafte, was het lezen der redevoering, door Lord Stanley gehouden.

De minister voor Indie verklaarde, dat hij gevoelde, hoeveel er aangelegen was, om den opstand, gedurende het heerschende koude weder, geheel te dempen, en dat hij zich ten sterkste zou inspannen, om dat doel te bereiken. Wij zien dan ook, dat niet minder dan zeventien regementen ligte europesche cavallerie opgerigt worden, om, zoodra zulks mogelijk is, naar hier te worden gezonden. Dit zal genoemd wapen met 8000 man versterken.

Eene aardbeving werd te Danagepore, Patna en Simlah gevoeld.

Men berigt het in de lucht vliegen eener oude bergkamer te Secunderabad, waar eene menigte vuurvattende artikelen, waaronder eenige oude patronen, opgeslagen waren. Verscheiden personen zijn hierbij omgekomen en eene menigte gewond geworden.

Lord Harris heeft zich eene wederinstorting zijner ziekte op den hals gehaald, en zal verpligt zijn naar Europa terug te keeren.

De *Delhi Gazette* deelt mede, dat het berigt, wegens de plundering der Jhansi prijzen, onjuist is.

— Wij lezen in de *Singapore Free Press* van 14 October:

Ten gerieve onzer lezers, die tot de handelsklasse behooren, maken wij de hieronder staande besluiten bekend. Zij hebben de goedkeuring van bijna de geheele handelswereld te Singapore verworven, en wij twijfelen er niet aa… zij zullen, wanneer zij stipt worden nagevolgd, va… voordeel voor den handel dezer plaats bevonden w…

1. Geene goederen hoegenaamd zullen, op een l… crediet dan van 3 maanden, verkocht worden.
2. Geene voorschotten zullen voortaan, op cont… tot levering van producten, gegeven worden.
3. Houtsoorten zullen niet begrepen zijn onder de… ducten, in voorgaand besluit vermeld.
4. Gambier zal alleen ontvangen worden aan de… huizen van den kooper of een door hem beno… agent.
   (Dit besluit is niet van kracht voor 25 October…)
5. Alle andere producten zullen in de pakhuize… den kooper geleverd worden, indien zulks do… verlangd wordt.
6. Peper zal alleen gerekend worden volgens het g… bij ontvangst, wanneer zij goed droog is.

Ingeval er twist mogt ontstaan over hare qua… zal de beslissing aan arbiters worden overgelaten… een partijtje der peper, doch niet minder dan een… zal ontpakt en in eene geslotene kist, voor eene… ruimte van niet minder dan 10 en niet meer da… dagen, worden geborgen. Bij wederopening zal… geheele partij het gebleken onderwigt worden toe…

7. Suiker en plantenvet zal slechts als netto g… worden ontvangen.

COCHIN-CHINA.

De stoomboot *Scotland*, door den franschen… raal ingehuurd, kwam, den 22sten September, te … kong aan, de tijding medebrengende van het ge… landen der fransche en spaansche troepen, alsme… het bombardement en de inname der stad Turon,… der het minste verlies aan de zijde der geallie… Men maakte toebereidselen, om naar Hue, de … plaats van Cochin-China, op te trekken. Daar de… *land* in last had, met chinesche handwerkslieden… oprigting van barakken, naar Turon terug te k… schijnt het, dat de geallieerden voornemens zijn… plaats voor goed in bezit te houden. De onder… bijzonderheden, betreffende dezen togt, nemen wij … *Hongkong Daily Press* van 24 September over.

De berigten uit Turon loopen tot 16 Septe… Het vechten schijnt voor het tegenwoordige afge… te zijn, hetgeen groote teleurstelling op de fransche… had veroorzaakt. De stad was door vijf forten besch… en deze werden, naar men moet vooronderstellen… gevallen, zonder vooraf opgeëischt te zijn. Zij … woordden het vuur niet, en werden bij gevolg … verlies aan de fransche zijde en, naar wij ver… ook van den kant der Cochinchinezen, ingenomen.

Het oostelijke gedeelte van de stad, dat een … eiland vormt, was door den admiraal in bezit ge… en voor fransch grondgebied verklaard. De Co… Chinezen boden geen opentlijken wederstand, do… hebben, in navolging der Cantonnezen, de verdw… overal doodgeschoten. Vijf of zes personen ware… van reeds de slagtoffers geworden. De hitte wa… verdragelijk en het regende onophoudelijk. Het … moet zeer vruchtbaar zijn, doch men kan voor… provisien niets anders dan varkensvleesch bekomen… was op de geheele vloot gebrek aan levensmiddele… er werd gretig naar een nieuwen voorraad uitg… Er is geen sprake van onderhandelen. Verover… geenszins diplomatie is aan de orde van den dag… hoofdstad Hue zal, tegen het einde der volgende m… worden aangevallen, of wel wanneer de weersg… heid beter zal zijn.

SIAM.

Onze berigten van Bangkok loopen tot 21 Septe… H. M. stoomschip *Niger*, kapitein MacDougall,… onlangs die hoofdstad bezocht en was door de autori… aldaar zeer goed ontvangen geworden. De rijstoogst … veel, doch er was weinig vraag naar dit artikel. De … lieden bouwen stoombooten, ten einde handel te dr… zoowel als om pleziertogten te doen. De zeerooi… zich uitgebreid en was een groote hindernis voor … Inlandschen handel. Chui-Alin, een berucht inwoner… Shanghae, er niet in geslaagd zijnde, zich op een… voet te Siam te vestigen, was een der stoutste roo… hoofden geworden. Men zegt, dat de admiraal is … geschreven, om aan deze zeeplaag een einde te mak…

AUSTRALIE.

De *South Australian Advertiser* van 12 Se… ber bevat het volgende, betrekkelijk de ontdekkings… ditie van den heer Gregory.

Het was eerst op den 27sten Maart, dat de … Gregory het laatste station aan de Moreton baai ve… en thans bevindt hij zich op weg naar Adelaïde.

De bijzonderheden van zijn reis en zijne ontdekki… de moeijelijkheden, die hij ontmoette, of de vermaken… hij genoten heeft, zal de tijd ons leeren. Maar … van het weinige, dat wij weten, is het ons gebleken… de reis van den heer Gregory door de woestijn van … voordeeligen en vermakelijker aard is geweest dan … andere ontdekkingsreize, die in den laatsten tijd … is.

De groote afstand tusschen Moreton baai en Mo… Serle, in deze provincie, is binnen 100 dagen … geworden. Men is de Victoria rivier tot Coopers C… en Coopers Creek tot het meir van Torrens gev… Wij beschouwen deze ontdekking als de verwezenlijking… van vele vurige wenschen en als de oplossing va… lang betwist problema.

Moreton baai verlatende, betrad de heer Gregory … woestijn, in de rigting van het Noord westen g… Deze op zijde latende, ging onze reiziger de Victoria ri… langs en volgde hare oevers tot aan Coopers Creek … meir van Torrens, zoo als reeds gezegd is, waar het s… vijf mijlen breed is. Hij bragt met zich terug 30 ba… en negen zadelpaarden en acht man, allen in den … welstand en voorzien van een voorraad proviand, g… voor een reis van 30 dagen.

Het doet ons genoegen, dat zulk een energiek… gelukkig reiziger naar Adelaïde zal komen, — en w…

het bestuur in overweging, om toebereidselen te voor de meer krachtige doorzetting onzer ontdek- in het Noorden.

Sir James Brooke op Bornéo.

(*Vervolg en slot.*)

waar vroeger de twee eenzame, onveilige woningen der ...en-lagen, te *Bethabara* en te *Palinkan* zijn twee aanzien- ...en verrezen, die eenige duizende inwoners tellen, en waar- ...eene kerk en een schoolgebouw bezit; stoombooten varen ...aan op de rivieren, waar voorheen de handelspraauw, ...odillen en waterslangen bedreigd, zich naauwelijks durfde Reeds is het Nieuwe Testament in het Dajaksch vertaald bekwamen afgevaardigde van het Nederlandsch Bijbelge-, den heer *Bardeland*, en ook het oude Testament zal voor allen toegankelijk zijn.

...ging de zendeling *Denninger* naar *Sihong*, waar nu de post Maratowo is. In den beginne scheen alles goed te gaan; ...n hij eenige personen den doop had toegediend, gaven de blijken van hun woesten weerspanningen aard, door nieuwe Christenen te vermoorden en hem zelven naar, het staan. Bijna waren zijne vrouw en kinderen de slagtof- aanslagen geworden.

...dste en onhandelbaarste der Dajaks zijn die, welke zich de meest westelijk gelegene post *Pendaalei* ophouden, die door den zendeling *Hofmeister* werd opgerigt. Deze had veel tegenkanting en gevaren te kampen; vóór hem ... zendelingen met geweld verdreven, doch het gelukte ...lijk de bevolking zoover te brengen, dat zij hem niet ...e woonplaats in haar midden vergunde, maar hem zelfs ...emde moordenaren beschermde.

Pari-Dajaks is het mensch eneten nog in gebruik; ook ...er somtijds menschen aan de goden geofferd en meer al- aan de afgestorvenen. Bij het overlijden van een rijke, die ...eft, moet ten minste een zijner slaven medesterven. Hij, ...oe is aangewezen, omvat het lijk van den meester, dat in ...st ligt; het zwaard van den bloedverwant is boven hem ..., gaat eensklaps door zijn rug en deelt hem in tweeën. ...e plegtigheden, worden er van de naburige stammen sla- ...cht, die op het doodenfeest door de feestgenooten met ...g voet lange lans, onder woest geschreeuw, worden door-. Wil men echter den afgestorvene bijzondere eer bewijzen, ... men hem een vrij man, een aanzienlijke, een vijand, die ... nimmer uit den eigen stam genomen wordt, hetgeen ...g heeft gegeven tot de beruchte moordtogten der Dajaks. ...e deze schandelijke misbruiken te keer te gaan, heeft het ...ment de doodstraf gezet op het vermoorden van iemand, doel om zijn hoofd magtig te worden. Daardoor is in ...opetaksche het menschoffer zoo goed als uitgeroeid. Maar ...iet het er nog allertreurigst uit, en op vele plaatsen is nog een echt duivelsch verblijf. Daar, waar de godsdienst moorden van menschen medebrengt, kan alleen door de ...heid der zendelingen, door de verspreiding van het Evan- ...oor het denkbeeld en de kennis van een God, het zoo zeer ...de ras uit zijne diepe onkunde en barbaarschheid worden kan er alleen een lichtstraal in die duisternis van eeuwen ... vallen. Wie zou zich dan niet opgewekt gevoelen, ook ... bij te dragen, om de edele verkondigers der waarheid ...e heidenen krachtdadig te ondersteunen!

...het andere of stoffelijke punt betreft: het aandeel van ...s handel en nijverheid in den Archipel, willen wij de ...ten spreken, en geven den volgenden staat nopens den ...uit *Europa en Amerika aan koopmanschappen, voor partic...ening.*

	1854	1855	1856	1857
...nd	*f* 13,755,181	*f* 11,696,687	*f* 12,006,828	*f* 11,629,669
...d	„ 6,724,698	„ 8,001,006	„ 6,883,418	„ 8,121,808
...ijk	„ 614,327	„ 613,633	„ 501,106	„ 465,746
...sta-...ur.	„ 410,202	„ 301,224	„ 736,910	„ 587,404
...	„ 156,964	„ 473,220	„ 397,536	„ 293,126
...en	*f* 21,661,872	*f* 21,085,770	*f* 20,525,798	*f* 21,067,753

...eer men uit deze cijfers, welke bijzonder de aandacht ver- de gemiddelden over 1854-56 opmaakt, dan verkrijgt volgende uitkomsten: Invoer van Nederland *f* 12,272,091; ...geland *f* 7,432,742; van Frankrijk *f* 548,703; van andere van Europa *f* 508,935 en van Amerika *f* 330,211; en ...iddelden particulieren invoer van ruim 21 millioen 's jaars ...opmanschappen.

...blijkt voorts al dadelijk, dat de invoer van Nederland in ...met *f* 642,422 beneden het middelcijfer is gebleven; dat die ...ngeland daarentegen het gemiddelde met *f* 688,066 heeft ...en; terwijl bij de overige landen, in het algemeen geno- ...ede een lager cijfer dan het gemiddeld bedrag van 1854-56 te merken. Ten slotte komt de geheele invoer in 1857 met ...iddeld bedrag van 1854-1856 overeen.

...blijkt nu, dat na den invoer van Nederland die van En- het aanzienlijkste is; in betrekking tot het totaal is de ...emiddeld 57 pCt., die van Engeland 36 pCt.

...men den invoer van beide landen in 1857 met dien in vroe- ...en vergelijkt, dan vindt men een betrekkelijk veel aan- ... vermeerdering bij dien van Engeland, dan bij dien van ...nd. Immers beliep bv.

...voer van Nederland in 1826	*f* 6,530,093;
...oot Brittannie was die alstoen	„ 1,078,412.
...Jaren later, in 1836, vond men voor Nederland een lager ...te weten	*f* 5,848,54
...oot Brittannie daarentegen een meer ...drievoudigd bedrag, namelijk	„ 3,318,495
...er tien jaren later, in 1846, ontwaarde ...voor Nederland verdubbeling, te weten een in- ...van ruim	*f* 11,000,000
...oot-Brittannie de helft van die waarde, namelijk	„ 5,500,000

...e verhouding, die zich in 1856 en 1857, zoo als boven blijkt, sterkere mate vertoont.

...het geheel kan men zeggen, dat de invoer van Engeland ...en Madura in de jongste dertig jaren verzevenvoudigd is, die van Nederland slechts is verdubbeld!

...invoer van beide landen bestaat voornamelijk uit lijnwa- ...at ons nu eens zien, hoe in de laatste jaren, de aanvoeren ... artikel, van zoo groot gewigt, voor de engelsche nijver- ... Nederland trapsgewijs zijn gedaald, en die uit Engeland ...7 zoo goed als gelijk met die uit Nederland geweest zijn. ...werden, oorspronkelijk uit Europa en Amerika, aange- ...voor eene waarde als volgt:

	1854	1855	1856	1857
...erland	*f* 8,727,642	*f* 7,740,077	*f* 7,768,120	*f* 6,288,381
... met ...en van ...oorsprong	„ 7,454,625	„ 6,604,168	„ 6,353,054	„ 4,733,081
...eland	„ 5,644,782	„ 6,364,518	„ 5,447,229	„ 6,264,263
...eel van ...fabrikaat	„ 7,554,154	„ 7,846,416	„ 7,266,078	„ 8,188,865

...deze cijfers blijkt: 1°. dat de invoer van lijnwaden uit Ne-..., en met name die met bewijs van Nederl. oorsprong, zeer ...tgaat, welke laatste in 1857 een nadeelig verschil met ...van *f* 2,721,544 oplevert.

...Dat die uit Engeland daarentegen eene strekking tot ver- ...ing heeft en het verschil ten voordeele tusschen het cijfer ...857, vergeleken met dat van 1854, is *f* 619,481.

...Dat over 't geheel de invoer van vreemd fabrikaat is toege-

...1854 werd door de Nederl. Handelmaatschappij nog inge- ...voor eene waarde van *f* 4,806,619 aan lijnwaden van Ne- ...oorsprong; in 1857 was dit cijfer gedaald tot *f* 1,332,451. ...deelen hier alleen de cijfers mede, voor zooveel Java en ... betreft; zij zijn onwraakbaar en het beste antwoord op zoo veel ...end geschrijf, dat men in den jongsten tijd weder over deze ...genheid vernomen heeft. Maar hoeveel grooter is de handel ...geland op den Archipel, als men nagaat het aandeel, dat ...van op de andere eilanden gevoerd wordt, op dat hetwelk over Singapore loopt en dat wij thans niet eens in aanmerking nemen.

Bij die overtuiging en bij het besef van de moeijelijkheden, die uit eene landbezitting van Engeland in den Archipel moeten voortvloeijen, hopen wij, dat onze diplomatie waakzaam zij, nu het nog tijd is; daar de engelsche regering nog niets besloten heeft en de publieke opinie in Engeland-zelf over het raadzame daarvan nog zeer verdeeld schijnt. Het is voor Neêrlands staatslieden pligt, ons regt behoedzaam, maar vastberaden in de schaal te leggen, en tevens den Britten te doen gevoelen, dat zij met hier te handelen tegen den geest van het verdrag van 1824 aan, ligt zouden vervallen in datgene, waartegen de fabeldichter waarschuwde, toen hij het leerrijke verdichtsel gaf van de hen met de gouden eijeren. Door zich hier landbezit te willen verwerven, op het eigen oogenblik, dat het zooveel inspanning moet veil hebben, om zijne onmetelijke landen op Indiës vasten wal te behoeden, op het oogenblik, dat Australie metterdaad als een vijfde werelddeel in het licht treedt, op een oogenblik ook, dat zich China's talrijke bevolking voor Brittanjes handel en nijverheid ontsluit, zou het zijn zich bezwaren scheppen; het zou zijn zich een der oudste en meest welmeenende bondgnooten van Groot Brittanje vervreemden.

(Redactie)

SCHEESBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM	NAAR
October	25	Amerikaansch	Meteor	Melrille	Manilla	16 September	Boston
″	—	″	Kathaij	Stoddard	Foo-Chow-Foo	25 ″	New-York.
″	—	Engelsch	Mona	A. Cassij	Singapore	30 ″	Mauritius.
″	—	″	Neu Great Britain	Robert A. Kerr	Macao	3 September	Londen.
″	27	″	Ariel	George Bell	Singapore	8 October	Mauritius.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
October	26	Hanov.	bark	Osnabruch	D. W. G. Wolff	Rio di Janeiro	25 Aug.	C. Bahre & G. Kinder.
″	27	Ned. Indisch	″	Alnoor Salim	Said Gaksin	Riouw	1 Oct.	Buijs, Jacobsen & Co.
″	—	″	″	Ameer	Sech Balfagie	Singapore	29 Sept.	″
″	—	Nederlandsch	″	Schoon Verbond	D. D. Borchers	Pecalongan	23 Oct.	Haager & Schuurman.
″	—	Ned. Indisch	″	Judool Karim	Abdul Sedik	Samarang	″	Buijs, Jacobsen & Co.
″	—	″	″	Fatas Baujermassing	Sarief Mohamat	Pecalongan	2 ″	″
″	—	Nederlandsch	brik	Joan Jacob	R. Helphorst	Rio di Janeiro	11 Aug.	Schimmelpenninck & Co.
″	28	Ned. Indisch	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang	25 Oct.	Levert & Co.
″	—	″	bark	Alnoer	Sech Marzoekoe	″	32 ″	B. J. Jacobs.
″	—	Z. M.	stooms.	Princes Amalia	kapt. luit. t/z. Clarkson	Singapore		
″	—	Engelsch	bark	Sydney	Graut	Glasgow		Pitcarn, Syme & Co.
″	—	Sardinisch	″	Calijpso	P. Pagliano	Calcutta		Busing. Schröder & Co.
″	—	Ned. Indisch	″	Batavia		Pecalongan		Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	28	Nederlandsch.......	bark	Burgemeester van Reenen........................	A. W. F. v. d. Meer v. Kuffeler	Nederland via Wijnkoopersbaai
″	—	″	″	Theodora Mathilda........................	D. Boelhouwer........................	Samarang en Soerabaija
″	—	″	schip	Vooruit........................	W. C. Kool........................	Tagal en Indramaijo
″	—	″	″	Batavier........................	H. D. van Wijk........................	Nederland
″	—	″	Fransch	Jules Cezard........................	F. Lesergeant........................	Havre
″	—	Fransch..............	″	Chili No. 2........................	E. Vue........................	Frankrijk
″	29	Nederlandsch	″	Vier Gezusters........................	J. Bik........................	Soerabaija
″	—	″	bark	Catharina Maria........................	A. van der Tak........................	Tagal
″	—	Ned. Indisch	″	Saijool Gair........................	Sech bin Hoeman........................	Riouw
″	—	″	″	Antoinette........................	Sech Bawadie........................	Soerabaija
″	—	Nederlandsch	″	Jeannette........................	Visser........................	Samarang
″	—	″	″	Albatros........................	K. P. Haasnoot........................	Nederland
″	30	Nederlandsch	″	Adolf van Nassau........................	T. Meester........................	Soerabaija
″	—	Ned. Indisch.......	″	Yoeserin........................	Said bin Aloewie........................	Cheribon
″	—	″	″	Atiatoor Rachman........................	Koesnin........................	Samarang
″	—	Z. M................	schip	Pallas........................	....	koerst. om de Oost

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch........	bark	Alida Maria*........................	J. de Vries........................	Japan........................	
″	schip	Prins Frederik der Nederlanden*.......	C. C. de Witt........................	Samarang en Soerabaija....	Haager & Schuurman.
″	bark	Valparaiso*........................	H. A. Ellerman........................	....	″
″	″	Schoon Verbond*........................	D. D. Borchers........................	Amsterdam........................	″
″	″	Julia*........................	A. van der Kolff........................	....	″
″	brik	Joan Jacob........................	Helphorst........................	....	Schimmelpenninck & Co.
″	bark	Cortgene*........................	D. Dunlop........................	....	″
″	″	Christina en Agatha........................	Esink........................	Nederland........................	Reijnst & Vinju.
″	″	Alblasserdam........................	J. 'tHoen........................	....	Busing, Schröder & Co.
″	″	Cornelis Smit*........................	R. Weidenaar........................	....	Maclaine, Watson & Co.
″	″	Susanna en Elisabeth*........................	C. Ouwehand........................	....	″
″	schip	Krimpen a/d. Lek........................	Ouwehand........................	....	″
″	bark	Cheribon*........................	W. J. Coers........................	....	″
″	″	Johanna Christina*........................	J. R. de Boer........................	....	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
″	″	Staatsraad van der Houven*........................	F. Heijmeriks........................	....	″
″	″	Johannes Anthonius*........................	F. Metz........................	....	″
″	″	Louis Meijer*........................	O. Hazewinkel........................	....	″
″	″	Twee Cornelissen........................	J. C. Krije........................	....	″
″	schip	President Plate*........................	J. C. Hartsen........................	....	″
″	″	Johannes Lodewijk........................	A. H. van der Waal........................	....	″
″	″	Noord Braband*........................	H. R. Bok........................	....	″
″	″	President van Rijckevorsel*........................	C. Vermeij........................	....	″
″	″	Voorwaarts*........................	G. F. Bus........................	....	″
″	bark	Souburg*........................	H. B. L. Evers........................	....	″
″	″	Jan van Brakel*........................	C. Verhey........................	....	″
″	″	Willem de Zwijger........................	B. L. van der Dries........................	....	van Ommeren, Rueb & Co.
″	schip	Walvisch........................	Schut........................	Samarang........................	″
″	″	Vijf Gebroeders........................	G. J. Teensma........................	....	Paine, Stricker & Co.
″	″	Neptunus*........................	P. Schuurman........................	....	B. Kopersmit & Co.
″	bark	Wilhelmina Lucia*........................	G. Poolman........................	....	″
″	″	Drie Gezusters........................	Fisscher........................	Makassar........................	″
″	″	Vriendentrouw*........................	Grevelink........................	Soerabaija........................	″
″	schip	Nieuw Holland*........................	Tuk........................	....	″
″	bark	Waterloo*........................	D. Duinker........................	Samarang en Soerabaija....	″
″	″	Karel en Henricus........................	A. van der Geer........................	....	Dümmler & Co.
″	″	Stad Nijmegen........................		....	″
″	″	Abel Tasman*........................	J. R. Rijken........................	....	de Weerdt, Ruijl & Co.
″	″	Tagal*........................	Göbel........................	....	″
″	″	Allegonda Jacoba........................	Deurholtz........................	....	J. Cezard & Co.
″	″	Odilia Magaretha........................	Hazelhoff........................	....	″
″	″	Copernicus*........................	L. Visser........................	Cheribon........................	″
″	schip	Admiraal van Kinsbergen........................	van der Putte........................	....	″
″	″	Willem de Eerste........................	T. J. Niedfeld........................	....	″
″	″	Delft*........................	van Geelkerken........................	....	″
″	″	Nova Zembla........................	A. J. B. Hordijk........................	Rotterdam........................	″
″	″	Admiraal de Ruijter........................	B. Koster........................	Golf van Perzie........................	E. Moormann & Co.
Nederl. Ind..........	bark	Sara Eleonora*........................	Hadjie Achmat........................	Samarang........................	Cassalette & Co.
″	″	Alnoer*........................	Said Aijdroes........................	Samarang........................	Buijs, Jacobsen & Co.
″	″	Faidool Rachman*........................	Said Baälie........................	Samarang........................	″
″	″	Fathal Nasar*........................	Said Segaf........................	Soerabaija........................	″
″	brik	Elmachboelie*........................	Moh. Saleh........................	Banjermassing........................	″
″	″	Fathal Hair*........................	Oemar Drahim........................	....	″
″	bark	Oedjong Pandan*........................	Lim Tikse........................	Palembang........................	″
″	″	Djabier*........................	Mohamat........................	Riouw........................	″
″	″	Anoear Salim*........................	Said Baksin........................	....	″
″	″	Ameer*........................	Sech Balfagie........................	....	″
″	″	Arief Banjermassing........................	Amin........................	Sam. en Banjermassing....	″
″	″	Fatas Banjermassing........................	Sarief Mohamat........................	....	″
″	″	Djadul Karim........................	Abdul Rachman........................	....	″
″	″	Hanoeil Gair........................	Sech Baozier........................	Soerabaija........................	″
″	schoener	Sumatra*........................	Moesa........................	Cheribon........................	″
″	brik	Soedul Barie*........................	Said bin Salim........................	Soerabaija........................	B. J. Jacobs.
″	″	Joesrool Karim*........................	Sech Awab Said........................	Samarang........................	″
″	″	Eljezer*........................	Said bin Salim........................	Samarang........................	″
″	bark	Ydroesie*........................	Said Bafagie........................	Indramaijo........................	″
″	brik	L'Esperance*........................	S. Valberg........................	Macasser via Soerabaija...	Jacometti & Co.
″	schip	Gertrude*........................	Söbels........................	Sumanap........................	Paine Stricker & Co.
Engelsch..............	schoener	Alice Marten*........................	Starres........................	....	Hunter, Houghton & Co.
″	brik	Vernon*........................	Gilbert........................	....	″
″	bark	Inconstant*........................		Singapore........................	Martin, Dyce & Co.
″	brik	Alert*........................	Petersen........................	....	Metzendorff, Wilmans & Co.
″	schip	Sydney*........................	Grant........................	Soerabaija........................	Pitcairn, Syme & Co.
Bremer................	bark	Ifland*........................	Wallace........................	Holland........................	Busing, Schröder & Co.
″	schip	Post*........................	Wiegand........................	Bremen........................	C. Bahre & G. Kinder.
″	bark	Therese*........................	Hohorst........................	....	″
″	brik	Clara*........................	Huneken........................	....	″
Fransch..............	″	Le Cezard........................	X. Ros........................	....	J. Cezard & Co.
″	″	Confiance........................	David........................	Bordeaux via Samarang...	E. Moormann & Co.
Zweedsch..............	bark	Robert Dickson*........................	R. Hjarpe........................	....	Pitcairn, Syme & Co.
″	″	Caren Cecilia*........................	Bergström........................	....	E. Moormann & Co.
″	brik	Wanja*........................	Söderberg........................	Zweden........................	Paine, Stricker & Co.
Hamburg..............	schoener	Helene*........................	Range........................	....	C. Bahre & G. Kinder.
″	schip	Arracan*........................	Both........................	....	Metzendorff, Wilmans & Co.
″	″	Cesar Godefroy*........................	Störtenbecker........................	....	″
″	″	Neumuhlen*........................	Heuer........................	Bangkok........................	″
Hanover..............	bark	Osnabruck........................	Wolff........................	....	C. Bahre & G. Kinder.
″	″	Luneburg*........................	Woortman........................	....	E. Moormann & Co.
Deensch..............	schip	Maria Christina*........................	C. Voss........................	....	″
Sard.	bark	Calijpso*........................	P. Pagliano........................	....	Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	14	Ned.	bark	Henriette..................	J. Portenger..	Batavia.
″	—	N. I.	brik	Sophia..................	G. Schuit......	″
″	15	″	bark	Fathool Rachman.......	Said Segaf......	Sumbawa.
″	17	″	″	Kiem Tik Sing..........	Kwee Sing....	Rioüw.
″	19	″	″	Joedul Karim...........	Abd. Sedik....	Bandjermass.
″	—	Engs.	″	Anna Forster...........	H. N. Clarke.	Soerabaija.
″	—	Ned.	″	Generaal Michiels......	T. G. Fisser...	Batavia.
″	20	″	schip	de Amstel...............	Rademarker....	Probolingo.
″	—	″	″	Jacob Roggeveen.......	Vos v. Marken	Batavia.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	15	Zw.	brik	Wanja..................	Soderberg......	Batavia.
″	—	N. I.	schoen.	Hap Hoat............	Ijoe Ollo.......	Grissee.
″	—	″	stooms.	Samarang Packet.......	Scheel..........	Batavia.
″	16	″	bark	Sing Lie.............	Tjie T. Goan.	Riouw.
″	—	″	″	Joen Goan...........	L. Tiauw Kie	Tagal.
″	17	″	brik	Sophia..................	G. Schuit......	Soerabaija.
″	—	″	schoen.	Bella..................	Jono............	Pasoeroean.
″	—	″	″	Hap Eng..............	Hap Eng.......	Riouw en Sin.
″	—	″	″	Komoy..............	S. Aldulla....	Soerabaija.
″	19	″	bark	Idra Koolman..........	S. Achmat......	Pontianak.
″	—	″	″	Sarie Elmashoor.....	Djamal.......	Singapore.
″	—	Frans.	schip	Chili No. 2..........	E. Veu.........	Frankrijk.
″	—	Ned.	″	B. H. v. Sax. Weimar.	H. Hazewinkel	Nederland.
″	21	″	bark	de Zwijger...........	P. Hoogland..	″

In lading liggende schepen te *Samarang.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch....	bark	Postiljon....................	J. G. van de Pol..........	Batavia.	van den Broek & Veeckens.
″	″	Henriette....................	J. Portengen..............	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
″	″	Generaal Michiels....................	P. G. Visser..............		Dorrepaal & Co.
″	schip	Doelwijk....................	K. J. Swart..............	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
″	″	Philips van Marnix....................	E. van Duijn..............	Batavia	″
″	″	De Amstel....................	H. H. Rademaker........	Nederland.	″
″	″	Jacob Roggeveen....................	J. Vos van Marken.......	Soerabaija	Dorrepaal & Co.
Nederl. Indie....	bark	Soedul Hair....................	Said Baharoon..............		Gezagvoerder.
″	″	Naim Balgair....................	S. Biljoen..............		″
″	″	Fathool Moebarak....................	Kasaan..............		″
″	″	Wilhelmina Cox....................	M. P. Deibel..............		″
″	″	Alnoor....................	S. Marzoekie..............	Batavia	″
″	″	Fathoor Rachman....................	S. Segaf..............		″
″	″	Kiem Tek Sing....................	Kwee Tjoen Sing..............		″
″	″	Djoedul Karim....................	Abd. Rach. Sedik..............		″
Amerik.	schip	Golden Rule....................	Ths. Maija..............	Nederland	MacNeill & Co.
″	″	Oriental....................	G. W. Parker..............		″
Engelsch..........	bark	Anna Forster....................	H. N. Clarke..............		″

Aangekomen Schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.	schip	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	18	Ned.	″	Tonia....................	Zeeman	Batavia.
″	—	″	″	Phoenix....................	J. Johansen...	″
″	—	″	bark	Amazone....................	J. Abbink.....	″
″	14	N. I.	brik	Moestarie....................	Said Alhabassij	Bandjermass.
″	—	Balisch.	bark	Renganees....................	Abd. Rachman	Kaieli.
″	—	Ned.	″	Ulijsses....................	J. Schout......	Batavia.
″	—	″	″	Everdina Elisabeth....	C. J. Tonjes...	″
″	—	N. I.	schoen.	Madina....................	Hadjie Sekik..	Pontianak.
″	—	″	schip	Almok Tasam....................	Said Alhabassij	Singkawang.
″	—	Frans.	bark	N. D. de Victoires...	H. Mangande.	Batavia.
″	—	Ned.	″	Minerva....................	J. van Boven.	″
″	15	N. I.	bark	Seten Banjermaas......	Akeel...........	Samarang.
″	—	Ned.	brik	Elizabeth....................	Veenstra	Panaroekan.
″	16	″	bark	Reinhardt....................	v. d. Sprenckel	Batavia.
″	—	″	″	Duiveland....................	J. C. Viersma	″
″	17	Zweeds.	″	Charlotte....................	Clase...........	″
″	—	N. I.	brik	Fathool Wahap.........	Sech Basaib....	Banjermass.
″	—	Ned.	bark	Jeannette Maria........	L. Danekes....	Makassar.
″	18	″	schip	Isaac da Costa.........	H. C. Loschen	Batavia.
″	—	N. I.	brik	Ammana Tulbarie......	Sech Bantak...	Padang.
″	—	Ned.	bark	Professor Suringar.....	H. C. Sneltjes	Batavia.
″	—	Engels.	brik	Escoste....................	S. Pepper......	Sydney.
″	—	″		Sophia Fraser..........	T. K. Wilson.	Ampenan.

Vertrokken Schepen van *Saerabaija.*

DATUM.			VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	12	Engels.	brik	Vernon....................	J. C. Gilbert.	Batavia.
″	—	N. I.	schoen.	Lamoerie....................	van Zuijlen....	Balie.
″	—	″	kotter	Krabbe....................	Mardam.........	Pasoeroean.
″	—	″	″	Ringit....................	To Sarie.......	Balie Padang.
″	13	Amer.	schip	Thachter Magaim......	A. Barster.....	Nederland.
″	—	Engel.	bark	Anna Forster..........	H. N. Clark...	″
″	14	Ned.	bark	Albatros....................	K. P. Haasnoot	″
″	—	N. I.	bark	Kimwan....................	Oei Lie Tik...	Tagal.
″	15	″	stooms.	Palembang....................	H. Rooseboom.	Batavia.
″	—	″	stooms.	Menado....................	A. Couteron...	Molukkos.
″	16	Z. M.	stooms.	Merapie....................	k/t/z. Westeron	Koer. om d. O.
″	—	N. I.	schoen.	Bintang Tjaigoan.....	Ong Kan Han	Balie.
″	—	″	bark	Goansien....................	Ong Ke Soeij.	Riouw.
″	17	Zweeds.	brik	Ellida....................	Godsbergsson.	Nederland.
″	18	Ned.	bark	Ulijsses....................	Schout.........	″
″	—	Engels.	schip	Strathfieldsije........	W. Mc. Newd.	Engeland.

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	Drie Vrienden	J. Anderson....................		Fraser, Eaton & Co.
″	Bellatrix	van der Wijck....................		″
Amerikaansch	Escort	Pepper....................		″
Nederlandsch	Zaanstroom	Schaap....................	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
″	Economist	J. C. S. Olivier....................	Amsterdam.	W. W. Cook & Co.
″	Jan Schouten	J. Coening Meijer....................		Schimmelpenninck & Co.
Bremer	Emigrant	C. Andresen....................	Cowes.	Wm. Mathieu & Co.
Nederlandsch	Jacob	Börger....................		″
″	Laurens Koster	Koenen....................		Ruijl Cramer & Co.
″	Christiaan Huijgens	vau Katwijk....................	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
″	Delfshaven	Schaap qq....................		B. Kopersmit & Co.
″	Schoonderloo	Keuker....................		″
″	Calijpso	Nolles....................	Nederland.	″
″	Twee Anthonij's	van Rijn van Alkemade.......	″	Anemaet & Co.
″	Altas	B. Bakker....................	″	P. Kervel & Co.
″	Ortelein	F. H. Groorte....................	″	″
″	Amzone	Abbink....................	″	Schimmelpenninck & Co.
″	Phoenix	Johansen....................	″	″
″	Reinhardt	J. W. Bark. v. d. Sprenkel..		″
Hamburgsch	Wildeman	Kalckliser....................	Hamb.	Matthieu & Co.
Engelsch	Henry Winch	Coltam....................	Singapore	Adam & Co.
″	Sophia	Wilson....................	″	″
Nederlandsch	Lonisa Antoinetta	Mc. Kenzie....................		″
Zweesch	Charlotte	Clase....................	Nederland.	″

Aangekomen Schepen te *Pekalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	12	N. I.	bark	Batavia....................	Tjio Kesiang..	Batavia.

Vertrokken Schepen van *Pekalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	14	Ned.	bark	Batavier....................	H. van Wijk...	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	4	N. I.	schoen.	Fathal Hair............	Sech Said......	Soerabaija.
″	8	″	bark	Abool Hassim..........	S. Alhabassij...	″
″	—	Ned.	″	Java's Welvaren........	Doornbos.......	Batavia.

Vertrokken Schepen van *Sumanap,*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	8	N. I.	schip	Ernst willem...........	M. Paulino....	Tjilatjap.
″	9	″	bark	Bacht Mastora..........	S. Alhabassij...	Pont. en Singk.
″	—	″	schoen.	Radja Pagattan........	Oewa Tjakooh	Pontianak.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	12	Ned.	schip	J. C. Schotel...........	v. B. Holle...	Soerabaija,
″	13	N. I.	kotter	Little Tot...............	Katjoong.......	″
″	15	″	″	Krabbe....................	Krabbe..........	″
″	14	Ned.	schip	Bantam....................	v. d. Bolck....	″
″	17	N. I.	bark	El Mashoor..........	Said Asegaf...	Biema.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	13	Ned.	schip	Grootm. Nationaal...	A. F. Giese...	Amsterdam.
″	16	N. I.	kotter	Little Tot...............	Katjoong.......	Pamakassan.
″	18	″	″	Krabbe....................	Mardam.........	Soerabaija.

Aangekomen Schepen te *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	16	N. I.	schip	El Mashoor............	Said Asegaf...	Biema.

Vertrokken Schepen van *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	2	Ned.	schip	Amboina....................	W. W. Rusman	Ned. ov. Bat.
″	15	″	″	Amstel....................	H. Rademaker	Ned. ov. Sam.
″	16	N. I.	″	El Mashoor............	Said Asegaf...	Pasoeroean.

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	18	N. I.	schip	Ernst Willem...........	M. Paulino....	Sumanap.

Aangekomen Schepen te *Bezoekie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	27	N. I.	bark.	Fathool Wadoet........	Sech Aljuflrie.	Sumbawa.
″	28	″	″	Djabier....................	Mohamat.......	Bima.

Vertrokken Schepen van *Bezoekie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	29	N. I.	bark	Fathool Wadoet........	Sech Aljuflrie.	Soerabaija.
″	—	″	″	Djabier....................	Mohamat.......	″

Aangekomen Schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	2	Frans.	schip	Marie Elisie	A. Barreau	Singapore.
″	8	Bal.	schoen.	Doris	Koting	Balie Bandong
″	9	N. I.	″	Harriet	Tan Teksan	Tim. Koepang
″	12	N. I.	schip	Ernst Willem	M. Paluino	Sumanap.

Vertrokken Schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Oct.	4	Frans.	schip	Marie Elise	A. Barreau	Balie Bandong
″	10	N. I.	schoen.	Harriet	Tan Teksan	Soerabaija.
″	12	N. I.	schip	Ernst Willem	M. Paulino	Tjilatjap.
″	15	Bal.	schoen.	Doris	Koting	Balie Bandong

Aangekomen Schepen te *Panaroekan,*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	8	N. I,	kotter	Jager	Saka	Pasoeroean.

Vertrokken Schepen van *Panaroekan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV,	NAAR
Oct.	4	Ned.	schip	Kortenaar	Glazener Jr.	Nederland.

Manila, 20 September 1858.

Invoer.

De eenigste invoer sedert de laatste mail is geweest, eene kleine partij **Lijnwaden** van Singapore. De verkoopen, gedurende de laatste veertien dagen, waren uiterst gering, waarvoor waarschijnlijk het voortdurende slechte weder de oorzaak is. Over het algemeen is de invoer-markt zeer gedrukt. De prijzen van **Witte Shirtings** en **Wollen Goederen** zijn volgens de laatste noteringen.

Uitvoer.

Suiker. Niettegenstaande de lage vrachten en den geringen wisselkoers, waren de prijzen te hoog dan dat men er toe kon besluiten, om suiker voor den afscheep naar Engeland of de Vereenigde Staten in te koopen. De vraag schijnt uitsluitend te zijn voor verscheping naar Australie. Van ruwe suiker zijn 5800 pic. *Zebu* @ 4 $ 05 @ 4 $ 10 afgedaan.

Hennip werd @ 5 $ 70 @ 5 $ 75 genoteerd.

Rijst. Voorraad in eerste handen groot; de markt is gedrukt en zijn de prijzen aan het dalen. Java Carga was @ 2 $ 25 ℔ pic. (goud) geplaatst geworden, terwijl voor 3000 pic. Siam 1 $ 60 goud bedongen werd.

Wisselkoers op Londen 6/m. n/z. 4 s. @ 4 s. $0\frac{1}{2}$ d. 30 @ 60 dagen n/z. 3/11 @ $3/11\frac{1}{4}$. Te Hongkong waren vele trekkers maar weinige koopers. @ 12% nominaal op 3 dagen n/z. Mexicaansche dollars $11\frac{3}{4}$ @ 12% prem.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia, den 30 October 1858.

Koffij, Java *f* 30,—
——— Padang *f* 31,— afgedaan
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 200,— de rest. oogst tot notering verkocht.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 110,— @ *f* 150,—
——— ″ ″ 2de ″ *f* 180,— @ *f* 125,—
——— Carga *f* 95.— @ *f* 100,—
Suiker, witte N⁰. 16 *f* 19.— afgedaan.
Arak, *f* 60,—
Wisselkoers op Holland pari.
″ op Engeland, *f* 11,50
Vrachten: De *Vriendentrouw* opgenomen voor Bushire tot 12/m. in eens. De *Walvisch* voor Suiker *f* 40,— op de kust te laden.

te Soerabaija, den 30 October 1858.

Suiker N⁰. 16 ℔ picol *f* 17.50 @ *f* 18, —
Koffij ℔ picol, *f* 30,—
Rijst, (carga) ℔ koyang *f* 135,— @ *f* 155,—
″ (witte) ″ ″ *f* 110,— @ *f* 120.—
Koehuiden ℔ 100 stuks, *f* 200.— @ *f* 250,—
Arak. ℔ legger, *f* 50.—
Klapper olie ℔ picol, *f* 15,—
Wisselkoers, Pari
Rotting, *f* 8,—

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 9 tot en met den 11 October* 1858.

Aanvoer.

Van Tagal per Ned. bark *e'Elmina*, gez. Teengs, agt. J. Cezard en co.
200 pic. rotting, 1000 do. rijst. *Agenten.*
4190 pic. suiker. *O. I. M. v. Adm. en L.*
1620 pic. rijst. *Order.*

Van Samarang per Amerik.-schip *Telegraph*, gez. Giles, agt. Hunter, Houghton en co.
5 kn. medicijnen. 25 bn. kamfer, 100 ps, matten, 7649 pic. suiker. *Lading voor de Golf van Perzie.*

Van China per Ned. schip *Adolf van Nassau*, gez. Meester, agt. Schimmelpenninck en co.
23382 coll. Chin. goederen. *Oeij Intjeng.*

Van Nederland per Ned. schip *Elise Susanne*, gez. .... agt. van Ommeren, Rueb en co.
800 hammen, 25 ps. ger. vleesch, 1 kt. ossen ribben. *J. Cezard en co.*
7 coll. ijzer- en staalwerk, *Metzendorff, Wilmans* & *Co.*
eene partij steenkolen, *W. Cores de Vries.*
100 vaatjes kopermunt, 25 kisten opium. N. H. M.

Van Indramaijoe per N. I. schip *Faid Alim*, gez. Said Hoesin bin Moh. bin Segaf.
4100 picols rijst. *Order.*

Van Samarang per N. I. schip *Ellen*, gez. *Wentholt*, agt. Kopersmit en Co.
174 balken, *Kopersmit en Co.*
36 ks. geweren, 9 vaatjes buskruid, *Gouvernement.*

Van Nederland per Ned. schip *Jonge Jan*, gez. Pfeiffer, agt. Landbeeg Bezoet de Bie en Co.
10 vaatjes specie, *N. H. M.*
8 kisten ijzerwerk, *Gouvernement.*
50 ledige leggers, *van Ommeren, Rueb en Co.*
2 kisten kleederen, 2 coll. provisien, *de Weerdt, Ruijl en Co.*
20 trossen touw, 1 zak geelgaren, 1 pak koperdraad. *Order.*
75 hammen, *Gezagvoerder.*

Van Rotterdam per Ned. schip *Catharina Maria*, gez. *v. d. Tak*, agt. *Haager en Schuurman.*
150 vaatjes boter, *Spaanderman.*
100 vaatjes boter, *van Kleeff en Co.*
100 vaatjes boter, *Agenten.*
6 kisten manufacturen, *Metzendorff, Wilmans en Co.*
17 kisten eau de cologne, *Agenten.*
1 kist lijsten, 1 id. stalen pennen, 1 id. schilderijen, *Feltkamp,*
1 kist kramerijen, *Grumprich en Strauss.*
2 kisten manufacturen, *Bahre en Kinder.*
1 kist goud- en zilverwerk, *G. Kolff en Co.*
200 kelders jenever, *John Pryce en Co.*
40/1 leggers, *E. Moormann en Co.*
50/1 leggers, *Order.*
100/m steenen, *N. H. M.*
1 kist zijden goederen, *Pandel en Stiehaus.*

Van Indramaijoe, per Ned. schip *Chatharina Geertruida*, g agt. Jacometti en Co.
500 pic. suiker, 100 id. rotting, 500 id. koffij, 3000 id. rijst, ker. *Lading voor Nederland.*

Van Pamanockan per Ned. schip *Johanna Geertruida*, ge agenten ....
10864 pic. rijst, 523 id. koffij, *Order.*
800 bossen rotting, *Order.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Louisa*, gez. Antusch agenten Maclaine, Watson en Co.,
100 vaatjes kopermunt, 10 id. zilvermunt, 378 kisten ijzerw meel, 1 kist kantoorboeken, 18 balen garen, 240 coll. katoe
603 coll. ijzerdraad, 1 id. koperdraad, *Gouvernement.*
100 vaatjes boter, 4 kisten papier, *Engelhardt en Co.*
9 coll. ijzerwerk, *Pandel en Stiehaus.*
1 kist diversen, *Kopersmit en Co.*
18 kisten koper, 2 vt. spijkers, *Agenten.*
16 rollen zeildoek, *Gezagvoerder.*
10 kisten kaas, *Order.*

Van Nederland, per Ned. schip *Willem Daniel*, gez. F. agt. Paine, Stricker en Co.
67 balen drills, *B. Kopersmit en Co.*
25/2 pijp bier, *Landberg Bezoet de Bie en Co.*.
100 vaten bier, 40/m steenen. *Order.*
10 kisten manufacturen, *Schimmelpenninck en Co.*
100 manden bier, *E. Moormann en Co,*
4 vaten loodwit, 105 coll. verfwaren, 25 vaten teer, 1 kistje vaatjes ham; 1 kist stopflesschen, 6 coll. manufacturen, *B. Kop*
6 kisten schellak, 2 id. zeeften, *Kiebert.*
87 coll. manufacturen, *Busing, Schöder en Co.*
200 vaatjes loodwit, *Dummler en Co.*
9 kisten manufacturen, *Crone en van der Beek.*
50 kelders olie, *J. Cézard en Co.*
3 coll. ijzerwerk, *Gebr. Roselje en Co.*
4 coll. diversen, *Teengs.*
1 kist id. *Reijnst en Vinju.*
100 vs. kop. munt, 10 do. zilv. do. 436 vn. meel, 140 bn. zak ijzer, 250 kn. zeep. *N. H. M.*
335 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Voor Soerabaija.

82 vn. bier 150 do. boter, 61 kn. aardewerk.

Van Nederland per Ned. schip *Theodora Mathilda*, gez. Boel agt. Paine, Stricker en co.
135 vn. teer 20 kn. manufact., 1 do. haarlemmer olie. *Pandel en*
20 bn. zakken. *Schimmelpenninck en co.*
25 kn. bier, 15 bn. zeildoek, 13 coll. manufact. *Engelhard en co.*
1 kt. diversen. *B. Kopersmit en co.*
56 kn. wijn. *T. Crone, van der Beek en co.*
270 vn. teer, 12 bn. zakken, 17 kn. meubelen, 1 do. garen, 2 rol zeep, 20 led. leggers. *Jacometti en co.*
13 kn. diversen. *H. M. van Dorp.*
10 kn. wijn, 14 coll. medicijnen, 5 do. glaswerk. *Wm. Specht Grij*
1 kt. houtwerk. *W. Bruining.*
100 vs. kop. munt, 10 do. zilv. do. 1100 coll. .... 4684 sta do. 150 bn. drills, 300 vs. staal. *N. H. M.*

Van Nederland per Ned. bark *President Plate*, gez. Har agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.
150 hammen, 30 ps. ger. vleesch. *Gezagvoerder.*

Van Nederland per Ned. bark *Louis Meijer*, gez. Hasewi agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.
8 keld. zuren, 80 coll. groentens enz., 2 kn. bitter. 50 blikk. besch visien. *Gezagvoerder.*

Van Soerabaija per Fr. bark *Jessore*, gez. Gachet, agt. J. Cezard en co.
224 pic. rotting, 4002 do. suiker.

Van Samarang per Eng. schip *William Simpson*, gez. Sp agt. Martin, Dyce en co.
3200 boss. rotting, do. suiker. *Lading voor Nederland.*

Uitvoer.

Naar Muntok en Palembang per N. I. bark *Justina*, g Lim Goanleng.
300 keld. genever, 58 vn. bier, 64 md. do. 2 kn. bitter, 30 do. co wijn, 1 do. rum, 1 do. inkt, 1 do. kantoorbeh., 5 md. suiker, water, 1 kt. likeur, 13 do. provisien, 1 pak kazen, 2 kn. a vs. boter. *van der Meulen en co.*
11 pic. suiker. *Kang Oendjoe.*
2 pijp. bier, 1 kt. lampen, 10 keld. genever, 1 kt. piqué enz., 4 kn. cognac, 1 do. provisien, 3 do. diversen, 3 do. wijn en bie 2 vn. afget. do. 1 do. madera, 1 do. siropen, 1 pic. suiker. *John*
18 kn. koopmanschapp., 13 bn. ongebl. katoen. *Said Moeksin Sat*
21 kn. koopmanschapp., 6 bn. ongebl. katoen. *Said Moh. Moesawa.*
9 kn. koopmanschapp., 4 ps. alkatieven, 1 bl. garen, 1 do. ong *Said Alie bin Abdul Rachman Alkaf.*
2 kn. sarongs, *Sech Abdulla Basalma.*
78 tonn. buskruid, 6 buskruid kleeden, 6 do. patronen, 149 coll. ren, 133 do. provisien, *f* 100,000 zilv. munt. *Gouvernement.*

Naar Amerika via Padang per Amerikaansch schip *Nauhles*, ge agenten Pitcairn, Syme en Co.
100 pic. zwarte peper, 3 id. foelie, 130 id. dammer, 704 id. rott specie, *Agenten.*

Naar Padang per Ned. schip *Metalen Kruis*, gez. Zuurd agt. Schimmelpenninck en Co.
145 koijangs zout, *Gouvernement.*
33 vaatjes spijkers, *Metzendorff, Wilmans en Co.*
10 balen stroozakken, 2 id. goeniezakken, *Paine, Stricker en Co.*
20 vaatjes spijkers, 200 kisten bier, *van Ommeren, Rueb en Co.*
7 kisten manufacturen, *B. van Leeuwen en Co.*
25 vaatjes staal, *Arnold en zoon.*
100 vaatjas staal, 19 kisten madampoll., *Tan Han.*
2 kisten madapoll., 6 shirtings, 25 dosijn champagne, 13 balen zak *en Co.*
2 mandjes suiker, 2 kisten siropen, *Cassalette en Co.*

Naar Pamanoekan per Ned. schip *Maarten van Rossem*, gez. agt. Haager en Schuurman.
100 picols rotting, *Agenten.*
35 kelders genever, aan boord gebleven lading.

Naar Nederland via Soerabaija, per Bremer schip *Iffland*, ge agt. Busing, Schröder en Co.
1851 zakken rijst, 1290 bossen rotting, *Aan boord gebleven lading.*
2725 picols rijst, 20 leggers arak, 2286 picol suiker. *Agenten.*

Naar Nederland via Pangool en Patjitan per Ned. bark *Welt* gez. Duinker, agt. B. Kopersmit en co.
150 pic. rotting. *N. H. M.*
10 kn. wijn, 6 vn. bier, 1 kt. vruchten op water, 1 do. brandy, 1 sien, 6 vs. boter, 1 kt. zuren, 1 do. sla olie, 3 do. azijn, 1 do. sigaren. *van Riet en ter Gouw.*

Naar Samarang, Soerabaija, Macasser en de Moluccos per N. I. *Padang*, gez. Schipper, agt. W. Cores de Vries.
2 vn. wijn. uit entrep. *J. Cezard en co.*
110 keld. genever, 3 kn. manufact. uit entrep. *E. Moormann en co.*
35 coll. provisien. 50 kn. siropen, 100 do. cognac. *Leroux en co.*
1 cijlinder. *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. doeken, 1 do. sarongs. uit entrep. *Engelhard en co.*
6 kn. manufact. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
6 kn. manufact. uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. wit katoen. *Sech Bababier.*
1 kt. doeken. *Burt, Myrtle en co.*
4 kn. sarongs, 2 do. mousselines, 5 do. madapoll. *Said Oemar bin*
2 kn. opium. uit entrep. *Joakim.*
10 kn. bier, 168 planken. uit entrep. *Agenten.*
1 kt. sarongs, 1 do. doeken, 2 do. Jap. paijongs. *Said Boesin bin S*
89 keld. genever, 1 kt. manufact., 2 do. lederwerk. uit entrep. *S ninck en co.*
1 kt. diversen. uit entrep. *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
3 kn. gedr. katoen, 1 do. ruwe zijde, 3 do. spiegels, 1 do. koperrood
2 kn. zijdenstoffen. uit entrep. *Sech Habat Ram.*
5 kn. diversen. *Sech Said Naum.*
1 kt. boeken. *Dümmler en co.*
2 kn. doeken. uit entrep. *Said Aloewie bin Horoen.*
3 vn. teer, 1 pak spijkers, 1 do. vlaggedoek, 1 bl. zeildoek, 1 pak tross. touw. *Plump en co.*
6 kn. mousselines. uit entrep. *Sech Moh. Basandiet.*
1 kt. mousselines. *Sech Said Temimie.*
1 kt. coralen. uit entrep. *Said Moh. bin Segaf.*

Aangekomen Passagiers te Bata

van den 27 tot en met den 29 October 1858.

Met Z. M. Stoomschip Gedeh kapt. t/z. B. U. Staring, de L van Heeckeren, off. van adm. 2 kl. Carlier, de hh. Koning e Soerabaija via Samarang

Met de Ned. Ind. Stoomboot Samarang Packet. kapt. J. F. Sch vident van de Graaff en Familie, de hh. Blankenhagen, ten Brink tin, Phitzinger, Luit. Thomasset, Periè, Mevr. Taijlor en Adam, srozen, benevens Z. M. troepen en bannelingen van Samarang vi

Met de Ned. Ind. bark Alnoer, kapt. Sech Sultan bin Mohamat de heer P. van den Diesen, 3 Chinezen, 4 Arabieren 12 inlanders va

Vertrokken Passagiers van Bat

van den 27sten tot en met den 29sten October 185

Met de Ned. bark Johanna Geertruida, kapt. Flens, de hh. J. Kro laud en fam. en Mevr. de Vogel naar Pamanookan.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVI